

com.munity
DIGITAL NOMADS

Μάρθα Παππά

com.munity

DIGITAL NOMADS

Συγκρότημα για ψηφιακούς επαγγελματίες
απομακρυσμένης εργασίας

ΠΑΠΠΑ ΜΑΡΘΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επιβλέπων καθηγητής: Στυλίδης Ιορδάνης
Ακαδημαϊκό Έτος: 2022-23

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Στυλίδη Ιορδάνη, για την καθοδήγησή του και τις γνώσεις που απέκτησα από τη συνεργασία μας τόσο στην ερευνητική όσο και στη διπλωματική μου εργασία.

Κυρίως θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου που ήταν δίπλα μου σε όλο αυτό το ακαδημαϊκό μου ταξίδι και με στήριξαν και με υποστήριξαν όσες φορές και αν χρειάστηκε και μόνο εκείνοι ξέρουν το πόσο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	σ. 1
Συλλογική κατοικία – Συλλογικότητα.....	σ. 2
Εργασία από απόσταση – Εργασία από το σπίτι – Ψηφιακοί νομάδες.....	σ. 3
Μια σύντομη αναφορά στη βιομηχανική ανάπτυξη και την αποβιομηχάνιση της πόλης του Βόλου.....	σ. 5
«Ανώνυμη Θεσσαλική Οينوπνευματική Εταιρεία» (Α.Θ.Ο.Ε.).....	σ. 8
Προτεινόμενη Επέμβαση.....	σ. 11
Υφιστάμενη κατάσταση.....	σ. 12
Επεξήγηση θέματος.....	σ. 17
Κτιριολογικό πρόγραμμα νέου κτιρίου.....	σ. 19
Επανάχρηση του Εργοστασίου του «Οينوπνεύματος».....	σ.42
Τρισδιάστατες απεικονίσεις και μακέτα.....	σ.52
Βιβλιογραφία.....	σ.61

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός συγκροτήματος κατοικιών με χαρακτηριστικά συλλογικής κατοικίας το οποίο απευθύνεται σε ψηφιακούς νομάδες (digital nomads) καθώς και γενικά σε ανθρώπους που εργάζονται εξ αποστάσεως (remote working). Ως περιοχή μελέτης έχει επιλεγεί, για λόγους που θα αναφερθούν στη συνέχεια, το ανενεργό συγκρότημα του «Οινοπνεύματος». Πρόκειται για το οικόπεδο που στέγαζε, το εγκαταλελειμμένο πλέον, εργοστάσιο της Ανώνυμης Θεσσαλικής Οινοπνευματικής Εταιρείας.

Το εν λόγω συγκρότημα βρίσκεται στη συνοικία των Αγίων Αναργύρων του Βόλου. Περικλείεται από τις οδούς Οικονόμου και Ιερολοχιτών (Βόρεια), Άστιγος (Ανατολικά), Κολοκοτρώνη (Νότια) και Παπαδιαμαντοπούλου (Δυτικά). Το βιομηχανικό συγκρότημα καλύπτει μια τετραγωνική έκταση 33 στρεμμάτων και αποτελεί, ίσως, τη μεγαλύτερη ελεύθερη έκταση της πόλης του Βόλου. Ανατολικά του οικοπέδου περνάει ο ποταμός Κραυσίδωνας ενώ στα νότια βρίσκεται δίπλα στην κεντρική αρτηρία σύνδεσης του Βόλου με τη Λάρισα. Ταυτόχρονα, συνορεύει με το σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης του Βόλου, ενώ ο σταθμός του ΚΤΕΛ και το λιμάνι της πόλης βρίσκονται σε απόσταση μόλις λίγων λεπτών με τα πόδια.

Κρίνεται αναγκαίο, πριν αναλυθεί περαιτέρω το θέμα – ζητούμενο της διπλωματικής εργασίας να γίνει μία σύντομη ανάλυση των εννοιών που αναφέρθηκαν προηγουμένως: συλλογική κατοικία – συλλογικότητα, καθώς και εργασία από απόσταση – ψηφιακοί νομάδες, ώστε να μπορέσει να γίνει κατανοητός ο λόγος που επιχειρείται να συνδιαλλαχτούν αυτά μεταξύ τους. Επιπλέον, θα παρουσιαστεί με συντομία η βιομηχανική ιστορία του Βόλου καθώς και του συγκροτήματος του «Οινοπνεύματος», για να τονιστεί η αναγκαιότητα «διάσωσης» και αναγέννησης του συγκροτήματος αυτού. Είναι ένα πολιτιστικό μνημείο που χρειάζεται προστασία και ανάδειξη, κάτι που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της επανάχρησής, του με σεβασμό πάντα στην ταυτότητά του.

Συλλογική κατοικία – Συλλογικότητα

Για την συλλογική κατοικία έχουν δοθεί πολλοί ορισμοί με πιο χαρακτηριστικό αυτόν του Δημήτρη Φιλιππίδη (2013). Ορίζει ως συλλογική κατοικία την «συνύπαρξη πολλών μονάδων κατοικίας σε ενιαίο κτιριακό όγκο, ώστε να μειωθεί το κόστος παραγωγής και να ενισχυθεί η συλλογικότητα των κατοίκων». (Μπούρας και Φιλιππίδης, 2013, σ. 354)

Συλλογικότητα (η): 1. το να γίνεται κάτι συλλογικά, με συμμετοχή όλων των μελών του συλλόγου 2. το να αναφέρεται (κάτι) σε όλα τα μέλη ενός συλλόγου (Μπαμπινιώτης, 2002, σ. 1681)

Για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε λίγο καλύτερα την έννοια της συλλογικότητας είναι απαραίτητο να ασχοληθούμε με ένα δίπολο, αυτό του «δημόσιου» και του «ιδιωτικού». Μεταξύ των σύγχρονων προσπαθειών ερμηνείας αυτού του δίπολου βρίσκεται και αυτή του Herman Hertzberger ο οποίος ορίζει το «δημόσιο» ως την «...περιοχή που είναι προσπελάσιμη από όλους ανά πάσα στιγμή και η ευθύνη για τη συντήρησή της είναι συλλογική», και το «ιδιωτικό» ως την «...περιοχή της οποίας η προσπέλαση είναι δυνατή από μια μικρή ομάδα ή ένα άτομο, που έχει και την ευθύνη της συντήρησής της».

Κλειδί στη μετάβαση και σύνδεση μεταξύ περιοχών με διακριτές διαβαθμίσεις προσπελασιμότητας, αλλά και στη μείωση της απότομης διαίρεσης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού, αποτελεί η έννοια του «ενδιάμεσου». Χώροι δηλαδή που είναι προσπελάσιμοι τόσο από την ιδιωτική όσο και από τη δημόσια σφαίρα. (π.χ. μικρές στοές, εξωτερικές σκάλες, ανοικτοί προθάλαμοι, διάδρομοι και πολλές ακόμα περιπτώσεις). Παράλληλα, τέτοιοι χώροι, ωθούν το διερχόμενο άτομο να αναπτύξει μια διαλεκτική με την ιδιωτική ζωή των κατοίκων, ενώ παράλληλα βοηθούν την ανάπτυξη επικοινωνίας και συλλογικότητας. (Ψυλλίδης, 2006).

Εργασία από απόσταση – Εργασία από το σπίτι – Ψηφιακοί νομάδες Remote working – Work from home (WFH) – Digital Nomads

Η πανδημία Covid-19 πυροδότησε αυτό που ο οικονομολόγος Nicholas Bloom αποκαλεί **«οικονομία της εργασίας από το σπίτι»**. Καθώς η πανδημία COVID-19 σάρωσε ολόκληρο τον κόσμο και η κοινωνική απόσταση ήταν απαραίτητη για τη μείωση της μετάδοσης, πολλές κυβερνήσεις ενθάρρυναν ή ζήτησαν να ελαχιστοποιηθεί η φυσική παρουσία στην εργασία. Ως απάντηση, ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων στράφηκε στην **ψηφιακή τεχνολογία**, με το προσωπικό να εργάζεται από το σπίτι και άρχισε να χρησιμοποιεί εργαλεία όπως τηλεδιάσκεψη, υπηρεσίες cloud και εικονικά ιδιωτικά δίκτυα. Αυτή η νέα εργασιακή κουλτούρα έχει δημιουργήσει μια πολιτιστική αλλαγή τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους εργοδότες. Πολλοί εργαζόμενοι εξοικειώθηκαν με την εργασία εξ αποστάσεως (**remote working**) και προτιμούν να **«εργάζονται από το σπίτι» (work from home – WFH)** ακόμη και στις μέρες μας που έχουν χαλαρώσει οι περιορισμοί που σχετίζονται με την πανδημία. (Amico, 2021, oecd.org, 2021, Kong, κα., 2022)

Οι αλλαγές στα πρότυπα και τις προτιμήσεις της εργασίας από απόσταση έχουν σημαντικές συνέπειες για τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εργασίας και των στεγαστικών επιλογών. (Dias da Silva κα., 2023)

Δεδομένου ότι όπως όλα τα φαινόμενα και οι καταστάσεις συνεπάγονται θετικών και αρνητικών προεκτάσεων, ο δικός μου προβληματισμός αναφορικά με την εργασία από απόσταση σχετίζεται με την **αποξένωση του ανθρώπου και την έλλειψη συναναστροφής του με τον έξω κόσμο**. Μόλις λίγα χρόνια πριν, ο εργαζόμενος έλειπε όλη την ημέρα από το σπίτι και επέστρεφε εκεί μόνο για να κοιμηθεί, συνεπώς βρισκόταν σε μία συνεχή επαφή με άλλους ανθρώπους, σε μία συνεχή αλληλεπίδραση με το «δημόσιο» ως χώρο. Τίθεται, λοιπόν, το ερώτημα εάν το νέο φαινόμενο της εργασίας από απόσταση είναι ικανό να οδηγήσει τον άνθρωπο, στο άλλο άκρο της μη διαπροσωπικής επαφής και κοινωνικοποίησης, στον εγκλωβισμό του, στην αποχή από την αλληλεπίδραση με το «δημόσιο» και στον περιορισμό στο «ιδιωτικό», είτε αυτό έχει να κάνει με χώρο είτε με το κλείσιμο στον εαυτό του και την αποξένωση. Αν ναι, τι θα μπορούσε να γίνει σε αυτό το νέο πλαίσιο (της εργασίας από απόσταση) ώστε να ενισχύσουμε την

κοινωνικότητα του σύγχρονου ανθρώπου και την εμπλοκή του στα κοινά;

Οι **digital nomads** (ψηφιακοί νομάδες) είναι ένα βήμα παρακάτω από την εξ αποστάσεως εργασία. Η κοινότητα των ψηφιακών νομάδων διευρύνθηκε λόγω της τηλεργασίας, που προέκυψε ως ανάγκη κατά την πανδημία, αλλά δεν είναι κάτι καινούργιο. Πρόκειται για τρόπο ζωής και όχι απλά για τρόπο εργασίας. Οι επαγγελματίες που επιλέγουν αυτόν τον **τρόπο ζωής** έχουν ως μοναδικό εργαλείο δουλειάς τον υπολογιστή τους και μία αξιόπιστη σύνδεση στο διαδίκτυο. Δεν έχουν μόνιμο τόπο κατοικίας-εργασίας, αντίθετα ζουν και δουλεύουν ταξιδεύοντας από το ένα μέρος της γης σε άλλο. Οι προορισμοί, που βρίσκονται ψηλά στη λίστα των προτιμήσεών τους, είναι μέρη με χαμηλό κόστος ζωής που μπορούν ταυτόχρονα να τους προσφέρουν όλα τα θετικά ενός ταξιδιού όπως φυσική ομορφιά, ψυχαγωγία, πολιτισμό και αξιοθέατα. Κάποιοι ψηφιακοί νομάδες επιλέγουν να αλλάζουν συχνά τόπους, άλλοι μένουν σε ένα προορισμό ακόμα και για χρόνια, ενώ κάποιοι άλλοι προτιμούν να «βρίσκονται συνέχεια στο δρόμο» και εργάζονται στο μέσο μετακίνησης που έχουν επιλέξει γυρνώντας ταυτόχρονα τον κόσμο.

Η **Ελλάδα** ανήκει στους δημοφιλείς προορισμούς των digital nomads. Αυτό που ψάχνει ένας ψηφιακός νομάς, παρόλο που ζει σε διάφορα μέρη του κόσμου και η σταθερή βάση δεν αποτελεί προτεραιότητα για τη ζωή του, είναι η **έννοια του σπιτικού**. Η ενέργεια της Ελλάδας, η αμεσότητα των ανθρώπων, το κλίμα και η ποιότητα ζωής, σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος διαβίωσης (συγκριτικά με τις απολαβές που λαμβάνουν δουλεύοντας σε εταιρείες άλλων χωρών) ωθούν τους ψηφιακούς νομάδες να μετακομίζουν στη χώρα μας.

Η Αθήνα πρωταγωνιστεί, όσον αφορά την προσέλκυση των ψηφιακών νομάδων, με την Κρήτη και πολλά ακόμα νησιά να ακολουθούν. (Μουρατίδης, 2019, Δημητρόπουλος, 2022)

Η **πόλη του Βόλου**, διαθέτει ένα σύνολο δυνατοτήτων και χαρακτηριστικών που θα μπορούσαν να την ταξινομήσουν σε **έναν ιδανικό προορισμό τόσο για digital nomads** όσο και γενικά για ανθρώπους που η φύση της δουλειάς τους τους επιτρέπει να δουλεύουν από απόσταση. Η ύπαρξη του λιμανιού και του αεροδρομίου, καθώς και το σύγχρονο οδικό δίκτυο που διαθέτει, μπορούν να κάνουν εύκολη την πρόσβαση σε αυτή ενώ ταυτόχρονα την καθιστούν και ιδανικό ενδιάμεσο (είτε για μικρό χρονικό διάστημα είτε για πιο μόνιμο) προορισμό. Ο συνδυασμός βουνού (Πήλιο) και θάλασσας, το απίστευτο φυσικό τοπίο που αυτά δημιουργούν, καθώς και οι επιλογές που αυτά προσφέρουν τόσο σε ψυχαγωγία όσο και σε γνωριμία με πολιτισμό και παραδόσεις, μετατρέπουν την πόλη σε ιδανικό προορισμό να συνδυάσει κανείς δουλειά, τουρισμό και χαλάρωση.

Στην πρόταση που θα παρουσιαστεί στη συνέχεια προτείνεται ως λύση στην αποξένωση που μπορεί να δημιουργήσει αυτή η νέα συνθήκη της εργασίας από απόσταση, η δημιουργία συγκροτήματος συλλογικής κατοίκησης που θα ενισχύσει την αίσθηση του μαζί και της κοινότητας και θα οδηγήσει στην ενασχόληση με τα κοινά.

Μια σύντομη αναφορά στη βιομηχανική ανάπτυξη και την αποβιομηχάνιση της πόλης του Βόλου

Η πόλη του Βόλου από την απελευθέρωση της Θεσσαλίας το 1881 μέχρι και λίγο πριν την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου αναδείχθηκε σε σημαντικό βιομηχανικό κέντρο της χώρας. Η εμπορική ανάπτυξή του, βασικός παράγοντας της δημιουργίας της πόλης, οφείλεται κυρίως στο λιμάνι του, καθώς αυτό υπήρξε το βασικό μέσο επικοινωνίας με τον υπόλοιπο κόσμο. Αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα λιμάνια της Ελλάδας, μόλις το δεύτερο μετά τον Πειραιά, καθώς επίσης και εξαγωγικό κέντρο για τα προϊόντα της Θεσσαλίας.

Η ένταξη της Θεσσαλίας στο ελληνικό κράτος (1881) δημιούργησε καινούριες προοπτικές ανάπτυξης που οδήγησαν στο μετασχηματισμό της εμπορικής πόλης σε βιομηχανική. Τα χρόνια μετά την απελευθέρωση μια σειρά έργων, όπως η σιδηροδρομική σύνδεση του Βόλου με το Πήλιο και την ενδότερη Θεσσαλία, η κατασκευή του λιμανιού και το πολεοδομικό σχέδιο, δημιούργησαν την κατάλληλη υποδομή και διευκόλυναν την οικονομική δραστηριότητα. Επίσης, η οικονομική ανάπτυξη, που προήλθε από το ρόλο του ως διαμετακομιστικού κέντρου της Θεσσαλίας, συνέβαλε στην προσέλκυση κατοίκων από άλλες περιοχές, με αποτέλεσμα τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες κεφαλαίων και εργασίας για το μετασχηματισμό του σε βιομηχανικό κέντρο.

Κατά την απογραφή του 1881, δεν αναφέρεται οτιδήποτε για βιομηχανία Βόλου. Αναφέρεται μόνο ο κλάδος της βιοτεχνίας με τους αριθμούς 1.159 βιοτέχνες στην επαρχία Βόλου, επί πληθυσμού 56.500 ατόμων. Δυο χρόνια αργότερα, το 1883, έχουμε την εγκατάσταση της πρώτης σιδηροβιομηχανίας στο Βόλο, της βιομηχανίας Σταματοπούλου. Το εργοστάσιο ήταν ατμοκίνητο και απασχολούσε 40 εργαζόμενους, αριθμό σημαντικό για τα δεδομένα της εποχής.

Σύμφωνα με την απογραφή του 1889, κατά την πρώτη δεκαετία μετά την ενσωμάτωση ιδρύθηκαν στον Βόλο επτά επιχειρήσεις. Οι μεγαλύτερες επενδύσεις είχαν γίνει στους αλευρόμυλους, αφού το ψωμί ήταν είδος πρώτης ανάγκης και τα δημητριακά, που αποτελούσαν την πρώτη ύλη γι' αυτό, ήταν εξασφαλισμένα από το θεσσαλικό κάμπο. Οι πρώτες βιομηχανίες δημιουργήθηκαν κυρίως στην περιοχή γύρω από το σιδηροδρομικό σταθμό του

Βόλου, κοντά στο λιμάνι. Ο χώρος αυτός αποτέλεσε την πρώτη βιομηχανική περιοχή της πόλης, η οποία άρχισε σταδιακά να επεκτείνεται.

Οι πόλεμοι και ο εθνικός διχασμός κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα ανέστειλαν την ίδρυση καινούριων επιχειρήσεων. Ωστόσο, τα γεγονότα αυτά συνέβαλλαν στην τόνωση των επιχειρήσεων που τροφοδοτούσαν με τα προϊόντα τους το στρατό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι υπάρχουσες επιχειρήσεις να καταφέρουν να επιβιώσουν. Χάρη στην ανάκαμψη της οικονομίας μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Βόλος έζησε τα πιο δημιουργικά χρόνια του με την τοπική βιομηχανία να εξελίσσεται σε σημαντικό οικονομικό πόρο της πόλης. Τα πρώτα χρόνια μετά τον πόλεμο ιδρύθηκαν πολλές βιομηχανικές επιχειρήσεις, ενώ ταυτόχρονα εκσυγχρονίστηκαν και οι παλιές, με τους ντόπιους επιχειρηματίες να προσανατολίζουν τις επενδύσεις τους προς τη βιομηχανία.

Η υποβάθμιση του λιμανιού του Βόλου σε όφελος του Πειραιά και η απευθείας σύνδεση της Λάρισας με την Αθήνα κατάργησαν τους παλιούς εμπορικούς δρόμους που ανέδειξαν τον Βόλο σε οικονομικό κέντρο της Θεσσαλίας. Έτσι, η τοπική οικονομία έπρεπε να στηριχτεί σε άλλες δραστηριότητες, πιο σταθερές από το κερδοσκοπικό εμπόριο. Αυτό συντέλεσε στην αύξηση των βιομηχανικών επενδύσεων κατά την πρώτη δεκαετία του μεσοπολέμου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Βόλου, το

1920 λειτουργούσαν στον Βόλο 49 μεταποιητικές επιχειρήσεις ενώ, **το 1919 ιδρύθηκε η Θεσσαλική Οινοπνευματική Εταιρεία, η οποία είχε τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, με μετοχικό κεφάλαιο 900.000 δραχμές. Το 1922 τέλειωσε η κατασκευή του εργοστασίου της, στο οποίο προβλεπόταν κινητήρια δύναμη 70 ίππων.**

Στη δεκαετία του 1920 ο Βόλος έγινε χώρος υποδοχής μεγάλου αριθμού προσφύγων . Οι πρόσφυγες αυτοί απασχολήθηκαν στις βιομηχανικές επιχειρήσεις που λειτουργούσαν, προσφέροντας φθηνά εργατικά χέρια.

Το 1930 η έλλειψη πρώτων υλών, το υψηλό κόστος μεταφοράς των προϊόντων, τα μεγάλα επιτόκια, καθώς και το υψηλό κόστος εργασίας, ήταν μερικοί από τους παράγοντες που διευκόλυναν τον ανταγωνισμό της βιομηχανίας του Βόλου με αυτήν του Πειραιά και της Αθήνας. Οι παράγοντες αυτοί είχαν ως συνέπεια πολλές επιχειρήσεις να κλείσουν ενώ αρκετές να υπολειτουργούν.

Το 1937 ξεκινάει μία περίοδος που η βιομηχανία του Βόλου αρχίζει να δέχεται το πρώτο σοβαρό οικονομικό χτύπημα. Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ήρθε για να επιδεινώσει τα ήδη οξυμμένα προβλήματα της τοπικής βιομηχανίας. Οι βιομηχανίες υπολειτουργούσαν, αφού δεν υπήρχαν πρώτες ύλες, το προσωπικό περιορίστηκε σημαντικά, εξαιτίας των επιστρατεύσεων, ενώ έλειπαν και τα κεφάλαια. Ταυτόχρονα μεγάλες καταστροφές υπέστησαν και οι συγκοινωνιακές υποδομές, όπως το λιμάνι και οι σιδηρόδρομοι.

Όταν τελείωσε ο πόλεμος, αρκετές από τις μεγάλες βιομηχανίες, όπως εκείνη του Οينوπνεύματος, αν και ήταν γενικά σε καλή κατάσταση, ανέστειλαν τη λειτουργία τους έχοντας εξαντλήσει τα αποθέματά τους σε πρώτες ύλες, καύσιμα και κεφάλαια. Οι σεισμοί του 1955 ενίσχυσαν την κρίση προσθέτοντας στα ήδη υπάρχοντα προβλήματα, και τις υλικές καταστροφές που υπέστησαν οι τοπικές βιομηχανίες.

Το 1960, η βιομηχανία του Βόλου έχει πια τοπικό χαρακτήρα. Το 1960 λειτουργούσαν περίπου 54 βιομηχανίες, έναντι 67 την προπολεμική περίοδο, ενώ ο αριθμός των εργαζομένων τους μειώθηκε στο μισό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη ραγδαία αύξηση της ανεργίας. Το 1965 ψηφίστηκε νόμος που προέβλεπε την ίδρυση βιομηχανικών περιοχών σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας συμπεριλαμβανομένου και του Βόλου. Από την ίδια κιόλας χρονιά (1965) λειτούργησαν πέντε νέες βιομηχανικές μονάδες. Την ίδια περίοδο αρκετές από τις βιομηχανίες της περιοχής εκσυγχρόνισαν και συμπλήρωσαν τον εξοπλισμό τους με αποτέλεσμα να αυξηθεί ποσοτικά και ποιοτικά η παραγωγή τους και να μειωθεί το κόστος των προϊόντων. Έτσι μέχρι το 1980 ο Βόλος έζησε μία νέα περίοδο βιομηχανικής ανάπτυξης.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, όμως, άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα σημάδια ύφεσης στον τομέα της μεταποίησης, η οποία έπληττε όλη την Ελλάδα. Μετά το 1985, όλο και πιο συχνά γινόταν λόγος για την αποβιομηχάνιση της περιοχής, καθώς πολλές μονάδες αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα. Από το 1988 άρχισε η τελική αντίστροφη μέτρηση με θύματα πολλές από τις βιομηχανίες που σηματοδότησαν με την ίδρυσή τους τη νέα βιομηχανική ανάκαμψη της περιοχής. (Κολιού, 1993, Δημόγλου, 2005)

Το λιμάνι του Βόλου μετά τους βομβαρδισμούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (αρχείο Ζημέρη, ΔΗ.Κ.Ι.)

Το πλινθοκεραμοποιείο Τσαλαπάτα (αρχείο Τσαλαπάτα, ΔΗ.Κ.Ι.)

Το εργοστάσιο αδελφών Ματούφλου σε σχέδιο Δ. Μαχαίριτσα (αρχείο Γ. Μουγιολάννη)

«Ανώνυμη Θεσσαλική Οινοπνευματική Εταιρεία» (Α.Θ.Ο.Ε.)

Το εργοστάσιο ξεκίνησε να χτίζεται το 1919 με τη συνεργασία Θεσσαλών ποτοποιών, τόσο από το Βόλο και το Πήλιο, όσο και από τα Τρίκαλα και τη Λάρισα. Η ολοκλήρωση της κατασκευής της πρώτης φάσης του εργοστασίου ολοκληρώθηκε το 1922. Κύριες λειτουργίες του εργοστασίου ήταν η παραγωγή καθαρού και φωτιστικού οινοπνεύματος, ενώ μετά από χρόνια προστέθηκε σε αυτές και η παραγωγή αποσταγμάτων οίνου.

Η τοποθεσία θεωρήθηκε κατάλληλη να φιλοξενήσει ένα τέτοιο συγκρότημα, καθώς εκείνη την περίοδο η περιοχή αυτή δεν ήταν κατοικημένη, ενώ καίριο ρόλο έπαιξαν οι ελάχιστες αποστάσεις από το σιδηροδρομικό σταθμό και το λιμάνι, διευκολύνοντας έτσι το εμπόριο.

Τα πρώτα χρόνια μέχρι και το 1934, η παραγωγή του εργοστασίου ήταν ικανοποιητική. Το 1934, ωστόσο, εμφανίστηκε κάμψη εξαιτίας του φαινομένου του λαθρεμπορίου στη Θεσσαλία. Παρ' όλες τις αντιξοότητες η Θεσσαλική Οινοπνευματική συνέχισε τη λειτουργία της και την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν μελάσα, σταφίδες και σύκα. Η παραγωγική δυναμικότητα του εργοστασίου έφτανε τα 10.000 λίτρα άνυδρου οινοπνεύματος ποιότητας ποτοποιίας και μετουσιωμένη φαρμακευτική αλκοόλη, καθώς και 4.000 λίτρα άνυδρου αποστάγματος κρασιών την ημέρα.

Η ισχυρότατη δόνηση μεγέθους 6,2 ρίχτερ που συνέβη τον Απρίλιο του 1955 με επίκεντρο τον Παγασητικό κόλπο είχε ως αποτέλεσμα σπίτια, δημόσια κτίρια και βιομηχανίες να υποστούν σημαντικές ζημιές και κάποια μάλιστα να καταρρεύσουν τελείως. Ευτυχώς οι ζημιές που υπέστησαν τα κτίρια του εργοστασίου ήταν αναστρέψιμες και διορθώθηκαν με ενίσχυση από οπλισμένο σκυρόδεμα. Την ίδια περίοδο πραγματοποιήθηκαν και προσθήκες νέων εγκαταστάσεων, όπως η δεύτερη πτέρυγα διυλιστηρίου, δίνοντας στο κτιριακό συγκρότημα την τελική του μορφή.

Μέχρι και το 1976 το εργοστάσιο συνέχισε κανονικά τη λειτουργία του. Όμως, καθώς η περιοχή πια είχε κατοικηθεί και ενταχθεί στον αστικό ιστό της πόλης, το εργοστάσιο άρχισε να αποτελεί πρόβλημα για τους κατοίκους. Οι διαμαρτυρίες τόσο για τη φασαρία όσο κυρίως για την ατμοσφαιρική ρύπανση που προκαλούσε, είχαν ως αποτέλεσμα το εργοστάσιο να κλείσει οριστικά το 1977, όταν είχε μόλις 9 εργατές.

Αν και η λειτουργία του ανεστάλη, οι εγκαταστάσεις του δεν καθαρίστηκαν ποτέ επαρκώς. Μόλις το 2004 άδειασαν τελείως οι δεξαμενές του και ο χώρος καθαρίστηκε σε σημαντικό βαθμό. Ωστόσο, και καθώς μέχρι σήμερα δεν έχει βρεθεί καμία λύση ως προς την αξιοποίησή του, το εργοστασιακό συγκρότημα έχει παραδοθεί στο έλεος του χρόνου, των καιρικών συνθηκών και, κυρίως του πιο καταστροφικού παράγοντα, του ανθρώπου. Η «κατάχρηση» του ανθρώπου έχει ως αποτέλεσμα ο χώρος να γίνεται επικίνδυνος και να αποτελεί ξανά εστία μόλυνσεων, καθώς κάθε λογής σκουπίδια, απόβλητα και καταστροφές αποτελούν συνέπειες δράσης του ανθρώπου στο χώρο αυτό. (Δημόγλου, 2005, Τσελέντης, 2012, documenta.gr, 2020)

Η αξιοποίησή του από το κράτος ή από κάποιον ιδιωτικό φορέα (το οικόπεδο είναι δεσμευμένο από το Δήμο από το 1996 για ανάγκες εκπαίδευσης, πρασίνου και αναψυχής) κρίνεται αναγκαία, τόσο για να μην παραμείνει εστία μόλυνσης και παραβατικότητας όσο και για να αναδειχθεί η ιστορία του αλλά και η ιστορία της πόλης του Βόλου, καθώς **αποτελεί ένα ακόμα σπουδαίο κτίριο της βιομηχανικής ιστορίας του Βόλου.**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Από τα παραπάνω προκύπτουν δύο συνιστώσες που οδηγούν στο θέμα της διπλωματικής εργασίας μου. Η μία είναι η υποχρέωση που έχουμε απέναντι στον τόπο να προστατέψουμε την κληρονομιά και την ιστορία του. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί διασώζοντας και ξαναζωντανεύοντας σημαντικά, για την ιστορία, κτίρια και συγκεκριμένα για την πόλη του Βόλου, βιομηχανικά κτίρια που αποτελούν την ταυτότητά του, όπως το συγκρότημα του οينوπνεύματος. Η δεύτερη αφορά τη συλλογική κατοίκηση διαφορετικών ανθρώπων που έχουν επιλέξει η δουλειά τους να μην καθορίζει την τοποθεσία διαμονής τους, είτε αυτό λέγεται εργασία από απόσταση είτε έχει προχωρήσει ένα βήμα παρακάτω και τοποθετείται στον ψηφιακό νομαδισμό.

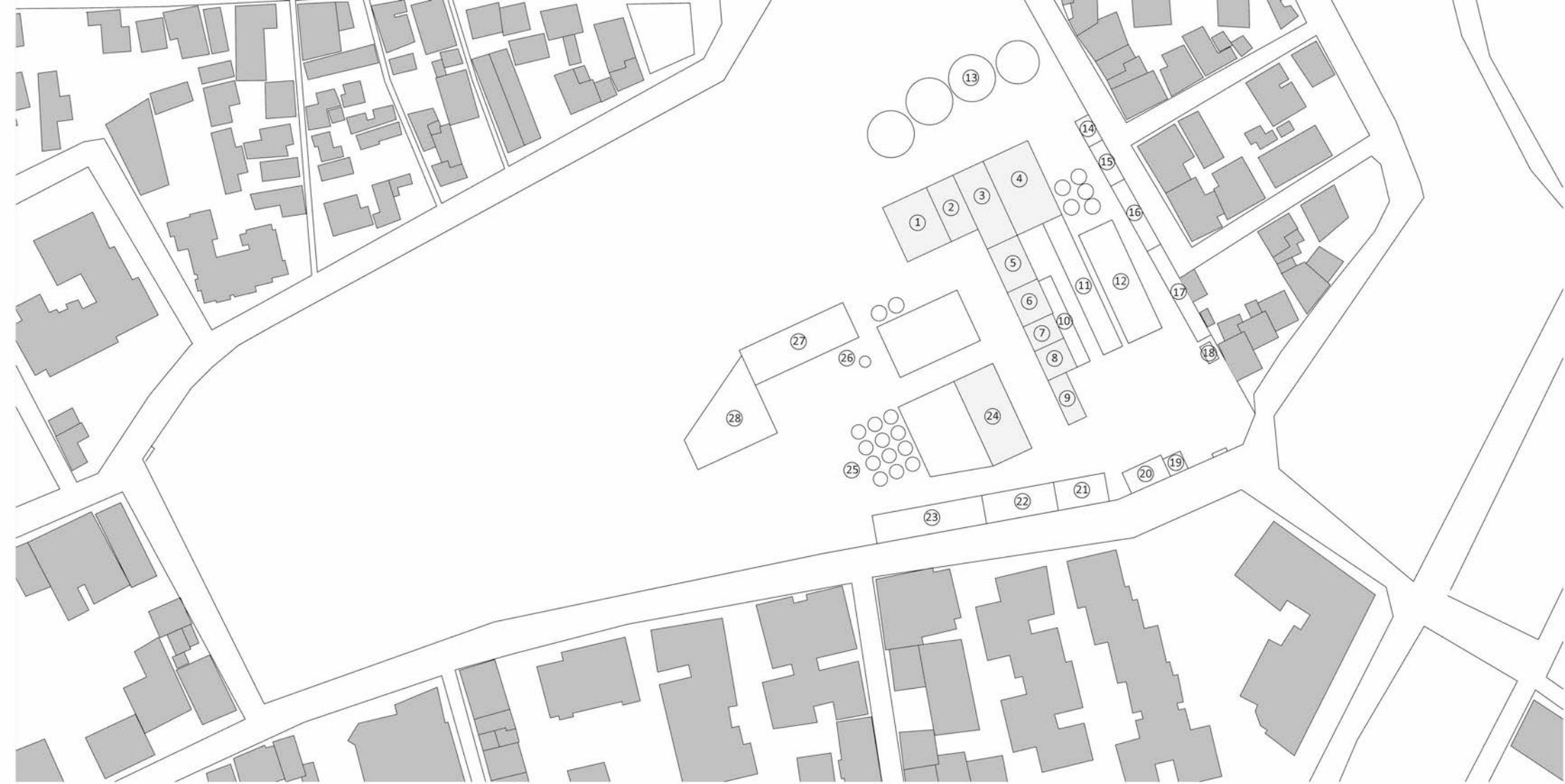
Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή, το πρόγραμμα που πραγματεύεται η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία, είναι η δημιουργία ενός συγκροτήματος διαμονής για άτομα που δουλεύουν από απόσταση και η δουλειά τους δεν επηρεάζει τον τόπο κατοικίας τους.

Προτείνεται η συλλογικότητα ως λύση ώστε να μην οδηγηθούν αυτοί οι άνθρωποι στην απομόνωση και στη μοναξιά, οπότε το νέο συγκρότημα θα είναι ένα συγκρότημα συλλογικής κατοίκησης.

Παράλληλα με το νέο συγκρότημα, γίνεται επανάχρηση όσων κτιρίων του παλιού εργοστασίου κρίνεται ότι μπορεί να αξιοποιηθούν και προτείνεται ως νέα χρήση του η δημιουργία μιας μικρής μονάδας παραγωγής. Μία μικρή μονάδα παραγωγής που ως πρώτες ύλες θα χρησιμοποιεί τις καλλιέργειες που θα είναι φυτεμένες σε όλη την έκταση του οικοπέδου καθώς και σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο με κάθετες καλλιέργειες και σε θερμοκήπιο. Οι καλλιέργειες και η μονάδα παραγωγής, πέραν ότι παρέχουν ως ένα βαθμό αυτονομία στο συγκρότημα, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των προϊόντων που θα παράγονται, θα το καταναλώνουν οι ίδιοι οι κάτοικοι του συγκροτήματος, ενισχύουν τη συλλογικότητα και προτείνουν το "παράγω για να ζήσω" καθώς οι ίδιοι οι κάτοικοι είναι αυτοί που θα εργάζονται σε αυτά. Επιπλέον κίνητρο για να ασχοληθούν με αυτά, θα είναι η μείωση του κόστους διαμονής τους στο συγκρότημα. Ταυτόχρονα, η αυτονομία (ως ένα βαθμό) θα αφορά και την ενεργειακή αυτονομία η οποία θα επιτυγχάνεται με τη χρήση φωτοβολταϊκών πάνελ.

Το νέο συγκρότημα θα προάγει το αίσθημα της κοινότητας και του συνόλου, τόσο μέσα από διάφορες δραστηριότητες που θα προσφέρει όσο και μέσα από τον ίδιο τον σχεδιασμό του.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

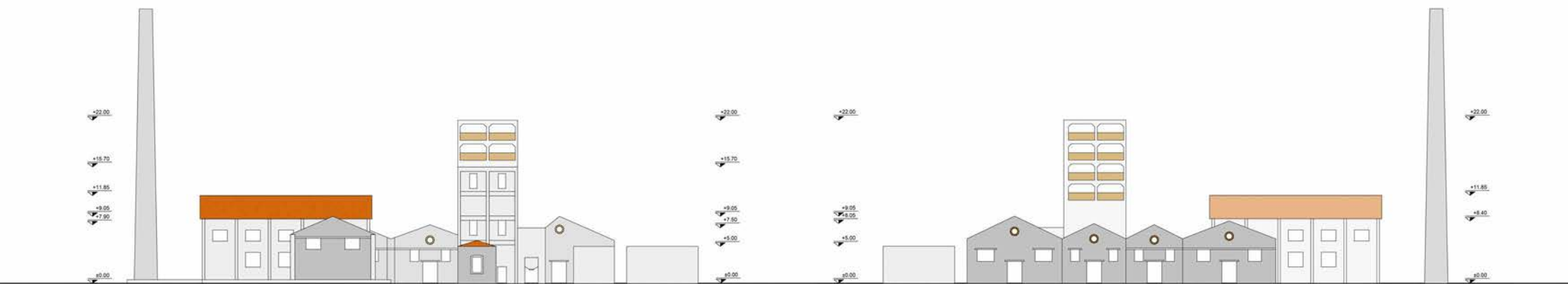
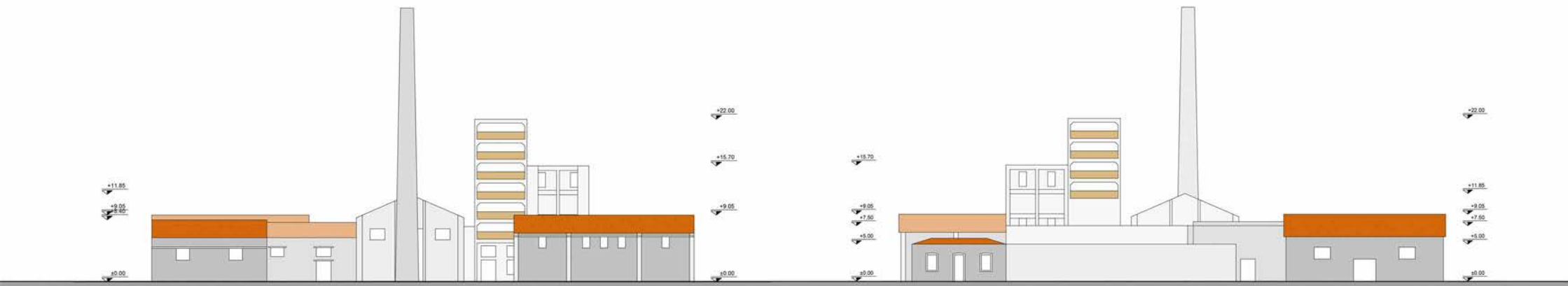

1. Εγκαταστάσεις διοξειδίου του άνθρακα (αποτελούσε παραπροϊόν της διαδικασίας της ζύμωσης του οινοπνεύματος).
2. Αποθήκευση φιαλών διοξειδίου του άνθρακα.
3. και 4. Τα κτίρια χρησιμοποιούνταν ως αποθήκες πρώτων υλών.
5. Ήταν το σιδηρουργείο του εργοστασίου
6. Το κτίριο αποτελούσε το μηχανουργείο και το σημείο ελέγχου των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.
7. Καινούρια πτέρυγα διυλιστηρίου - κατασκευάστηκε μετά τους σεισμούς του 1955
8. Ο πρώτος πύργος διυλιστηρίου
9. Περιλάμβανε τα γραφεία της διοίκησης καθώς και το χημείο του εργοστασίου
- 10., 11. και 12. Δεξαμενές
13. και 25. Βάσεις μεταλλικών κυλινδρικών δεξαμενών, από οπλισμένο σκυρόδεμα, ύψους 50 εκατοστών.

14. 15. 16. και 17. Κτίρια υποστηρικτικά που χρησιμοποιούνταν ως αποθήκες.
18. Το ζυγιστήριο του εργοστασίου, που συνόδευε την γεφυροπλάστιγγα
19. Το θυρωρείο του εργοστασίου.
20. Το εστιατόριο και τα αποδυτήρια του προσωπικού.
21. 22. και 23 Κτίρια εμφιάλωσης του ημιακάθартου οινοπνεύματος.
24. Η κεντρική αποθήκη οινοπνεύματος.
26. Η καπνοδόχος του εργοστασίου, στρογγυλή, απομειούμενης διατομής, ύψους 37 μέτρων.
27. Το νέο μηχανουργείο του εργοστασίου.
28. Το υπόστεγο καυσίμων του εργοστασίου.

Περιγραφή των χρήσεων του εργοστασίου

Υπάρχουσα κατάσταση

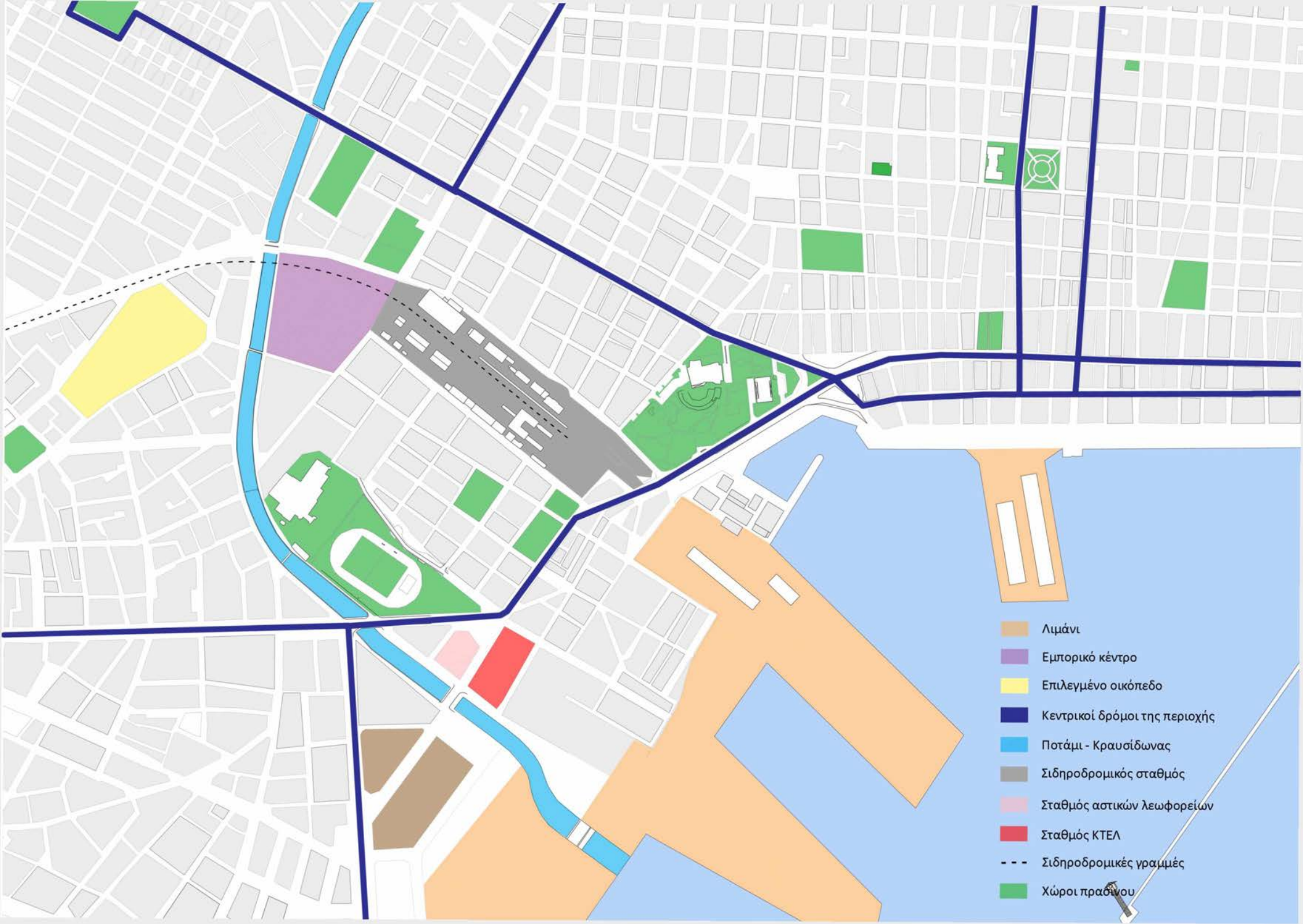
Δυτική και Ανατολική Όψη
Νότια και Βόρεια Όψη

Στις 9 Δεκεμβρίου του 2021 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο χώρο του πρώην εργοστασίου του Οιοπνεύματος. Για να υπάρχει ένα μέτρο σύγκρισης πραγματοποιήθηκε η ίδια επίσκεψη ξανά 1,5 χρόνο αργότερα στις 21 Μαΐου 2023. Η κατάσταση τη δεύτερη φορά, από την οποία είναι και η φωτογραφίες, ήταν χειρότερη, καθώς όλο το οικόπεδο, μάλλον εξαιτίας και της διαφορετικής εποχής, ήταν γεμάτο πυκνή βλάστηση που σε ορισμένα σημεία έφτανε σε ύψος τα κτίρια. Ενώ, παράλληλα, ο χώρος συνέχιζε να θυμίζει χωματερή.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Λιμάνι
- Εμπορικό κέντρο
- Επιλεγμένο οικόπεδο
- Κεντρικοί δρόμοι της περιοχής
- Ποτάμι - Κραυσίδωνας
- Σιδηροδρομικός σταθμός
- Σταθμός αστικών λεωφορείων
- Σταθμός ΚΤΕΛ
- Σιδηροδρομικές γραμμές
- Χώροι πρασίνου

Κτιριολογικό πρόγραμμα νέου κτιρίου

Σαν πρώτο βήμα, πραγματοποιήθηκε η χωρική οργάνωση του οικοπέδου και η χάραξη του τόσο με βάση τις χαράξεις του πολεοδομικού ιστού της γύρω περιοχής όσο και με βάση τις χαράξεις του υπάρχοντος βιομηχανικού κτιρίου. Η αλληλεπίδραση αυτών των δύο συντέλεσε τόσο στη δημιουργία του όγκου του νέου κτιρίου όσο και στη χάραξη του βασικού δικτύου των διαδρομών στο οικόπεδο. Χρησιμοποιήθηκαν οι χαράξεις των γύρω οικοδομικών τετραγώνων για να μπορέσει να ενταχθεί ομαλά το νέο έργο στον ιστό της πόλης. Έτσι οι υπάρχοντες γύρω δρόμοι καταλήγουν να " περνούν" στο οικόπεδο και να γίνονται διάδρομοι και χώροι κίνησης μέσα σε αυτό.

Το νέο κτίριο σκόπιμα τοποθετείται σε απόσταση από το ήδη υπάρχον. Αυτό συνέβη διότι υπήρχε η πρόθεση να μείνει όσο το δυνατόν πιο αναλλοίωτο το παλιό κτίσμα, με τις απαραίτητες μόνο επεμβάσεις, ώστε να διατηρήσει την ταυτότητά του και να ζωντανός τόπος μνήμης της ιστορίας του. Η αντίθεση τους ενδυναμώνεται από το γεγονός πως το ένα τοποθετείται σε άξονα Βορρά Νότου ενώ το άλλο Ανατολής Δύσης.

Καθώς στο οικόπεδο θα τοποθετηθούν και δέντρα αλλά και καλλιέργειες, επιλέγουμε οι καλλιέργειες να τοποθετηθούν στη νότια πλευρά του οικοπέδου έτσι ώστε το νέο κτίριο να λειτουργεί για αυτές σαν ασπίδα από την παγωνιά και τους βοριάδες του χειμώνα.

Το νέο συγκρότημα αποτελείται, κυρίως, από δύο παράλληλα κτίρια, πλάτους 9 μέτρα το καθένα, τα οποία ανάμεσα τους δημιουργούν μια κοινή στοά, ένα κοινό χώρο περάσματος και ζωής. Ταυτόχρονα, ενώνονται μέσω κάθετων (σε αυτά) κοινών χώρων - χώρων συνάθροισης και συλλογικότητας, σε δύο σημεία κατά μήκος τους.

Το καθένα από τα δύο αυτά κτίρια χωρίζεται, με βάση τις χαράξεις που αναφέρθηκαν προηγουμένως, σε επιμέρους κτίρια διαφορετικών υψών και χρήσεων.

Τόσο στο βορινό κτίριο όσο και στο νότιο, το πρώτο κτίριο τους ανατολικά, περιλαμβάνει τις κατοικίες. Οι κατοικίες στο σύνολό τους είναι 146 των 9 και 10τμ, 8 ειδικά διαμορφωμένες για άτομα με ειδικές ανάγκες, και 8 δωμάτια για φιλοξενούμενος.

Τα 146 δωμάτια είναι δύο διαφορετικών τυπολογιών. Βρίσκονται το ένα ακριβώς κάτω από το άλλο έτσι

ώστε να διευκολύνονται οι σωληνώσεις. Ταυτόχρονα, έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε οι σωληνώσεις να περνούν έξω από τον τοίχο ώστε να διευκολύνεται η τυχόν αλλαγή τους, αλλά καλύπτονται με ξύλινες διακοσμητικές κατασκευές που υπάρχουν στις προσόψεις των κτιρίων των κατοικιών.

Τα δωμάτια έχει επιλεγεί να είναι μικρά έτσι ώστε να "αναγκάζεται" το άτομο να βγει από το σπίτι. Για αυτό το λόγο, ο κάθε όροφος διαθέτει κοινόχρηστη κουζίνα, καθιστικό και πλυντήριο. Παράλληλα υπάρχουν και δύο μεγάλα καθιστικά τα οποία ενώνουν τα δύο κτίρια μεταξύ τους στον πρώτο και δεύτερο όροφό τους.

Και στα δύο κτίρια, στο ισόγειο, υπάρχουν κοινόχρηστοι χώροι ύψους 4,00 μέτρων ενώ στα δύο στους ημιυπαίθριους διαδρόμους που σχηματίζονται, υπάρχουν χώροι για τα ποδήλατα. Οι υπόλοιποι όροφοι είναι καθαρού ύψους 3,00 μέτρων.

Στο βορινό κτίριο, στο ισόγειο υπάρχει ένα ιατρείο, ένα εικοσιτετράωρο κατάστημα και η υποδοχή μαζί με ένα μεγάλο καθιστικό. Ταυτόχρονα, σε αυτό το κτίριο είναι και η κοινή, και για τα δύο κτίρια, τραπεζαρία που καταλαμβάνει μέρος τόσο του ισόγειου όσο και του ορόφου. Στον όροφο ενώνεται και με το απέναντι κτίριο έτσι ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση σε όλους. Στο νότιο κτίριο, στο ισόγειο, υπάρχει γυμναστήριο καθώς και playground. Και τα δύο δώματα είναι καλυμμένα με φωτοβολταϊκά πάνελ έτσι ώστε να καλύπτεται ένα μεγάλο τμήμα της απαραίτητης ενέργειας των κτιρίων.

Συνεχίζοντας στο δεύτερο κτίριο (από τη βόρεια πλευρά) στο ισόγειο βρίσκονται δύο αίθουσες προβολών. Στον πρώτο όροφο τοποθετούνται ένας χώρος συλλογικής εργασίας και ένας χώρος κατασκευών, ενώ στο δεύτερο όροφο υπάρχουν στούντιο ηχογράφησης, τηλεόρασης και ραδιοφώνου καθώς και ένα θερινό σινεμά.

Στο τελευταίο κτίριο (από τη βόρεια πλευρά) είναι η βιβλιοθήκη του συγκροτήματος. Επειδή η πόλη του Βόλου έχει και άλλη βιβλιοθήκη, η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη παρέχει ευρύ πεδίο υπηρεσιών και δεν περιορίζεται στον κλασικό ρόλο μίας βιβλιοθήκης. Στο ισόγειο ενώνεται με το αμφιθέατρο - χώρο εκδηλώσεων, ο οποίος όταν έχει καλό καιρό έχει τη δυνατότητα να ανοίγει και να γίνεται υπαίθριος. Στον πρώτο όροφο της βιβλιοθήκης υπάρχουν μηχανήματα laser cutter και 3D printing καθώς και μηχανήματα μικροεπισκευών όπως για ράψιμο. Στο δεύτερο όροφο υπάρχουν χώροι συσκέψεων, χώρος κλειστής συλλογής καθώς και ατομικοί χώροι προβολής και ήχου. Στον τελευταίο της όροφο υπάρχει ο χώρος της καθαρά βιβλιοθήκης που είναι ελεύθερης διαμόρφωσης. Στο δώμα το στηθαίο γύρω γύρω είναι έτσι διαμορφωμένο ώστε να μπορεί κανείς να κάθεται (να συζητάει, να διαβάζει, να δουλεύει κλπ).

Στη νότια πλευρά του συγκροτήματος, δίπλα από το κτίριο με τις κατοικίες. Τοποθετείται το κτίριο με τις κάθετες καλλιέργειες και δίπλα από αυτό τοποθετείται μια μικρή ισόγεια αγορά όπου θα μπορούν οι κάτοικοι του

συγκροτήματος να πουλούν κάποια από τα προϊόντα που παράγουν.

Τόσο η νότια πρόσοψη όσο και η βόρεια του συγκροτήματος, στα σημεία που είναι τα κλιμακοστάσια, καθώς και σε όλο το βόρειο τοίχο του κτιρίου τις βιβλιοθήκης, είναι καλυμμένες με κάθετα αναρριχώμενα φυτά. Ο λόγος που γίνεται αυτό είναι για να βοηθήσουμε επιπλέον στη μόνωση και στην προστασία του κτιρίου. Τα φυτά της νότιας πρόσοψης είναι φυλλοβόλα, έτσι ώστε το χειμώνα να πέφτουν τα φύλλα και ο τοίχος να ζεσταίνεται από τον ήλιο. Αντίθετα, τα φυτά της βόρειας πρόσοψης είναι αειθαλή έτσι ώστε το φύλλωμά τους να καθυστερεί την πτώση της θερμοκρασίας του κτιρίου.

1

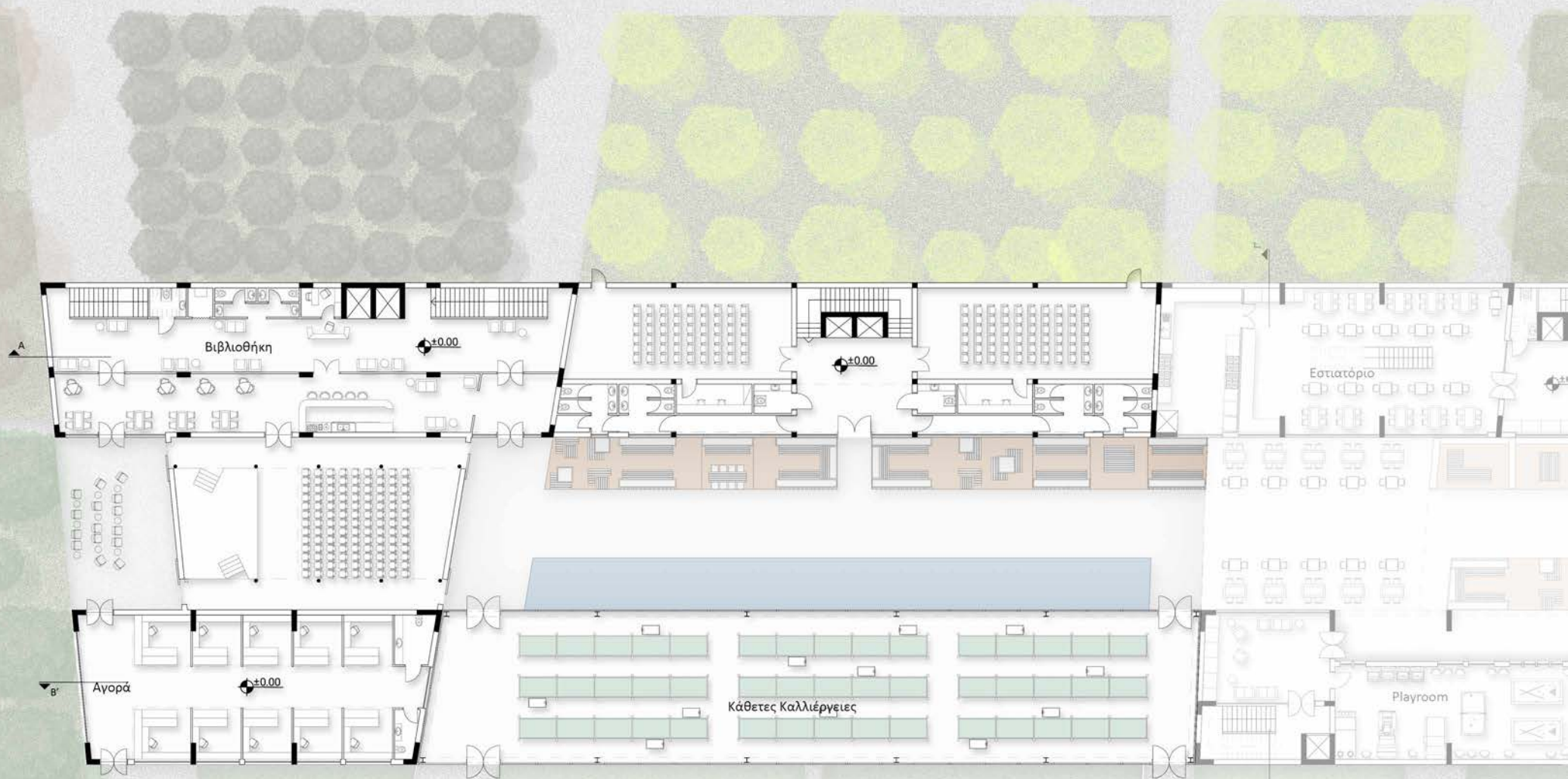
2

3

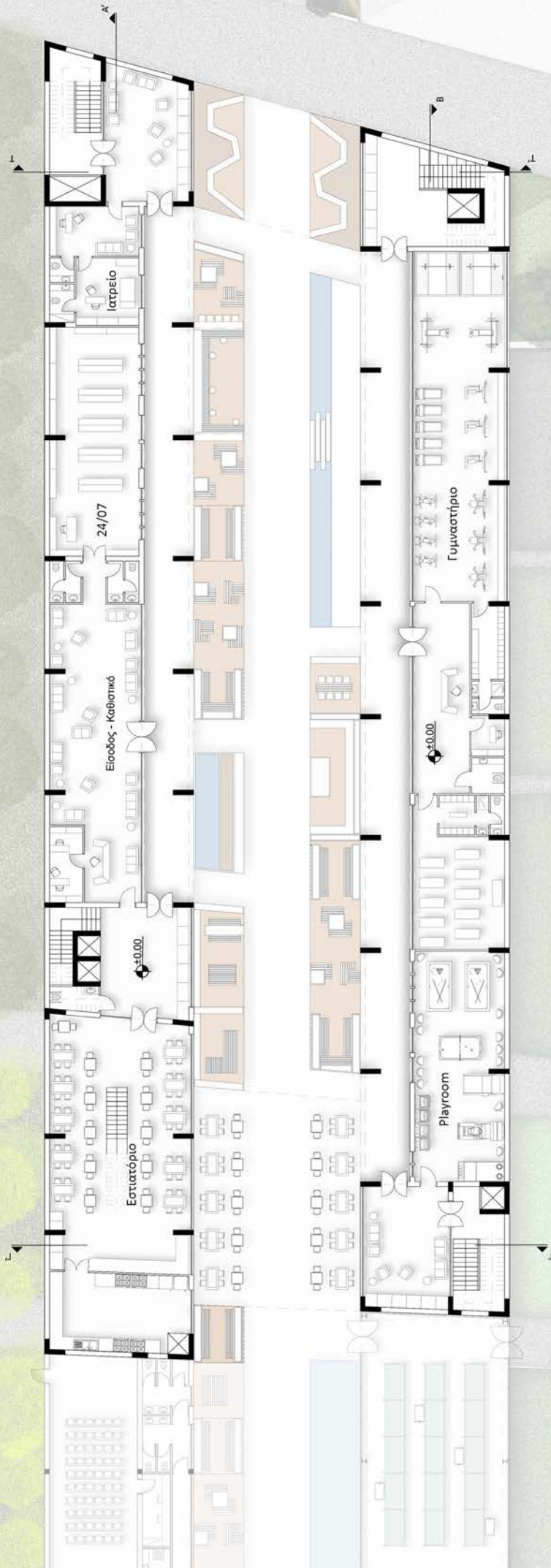
Οι χαράξεις του οικοπέδου προκύπτουν από τα γύρω οικοπέδα και τα ήδη υπάρχοντα κτίρια του εργοστασίου

Κάτοψη Ισογείου

Κάτοψη Ισογείου

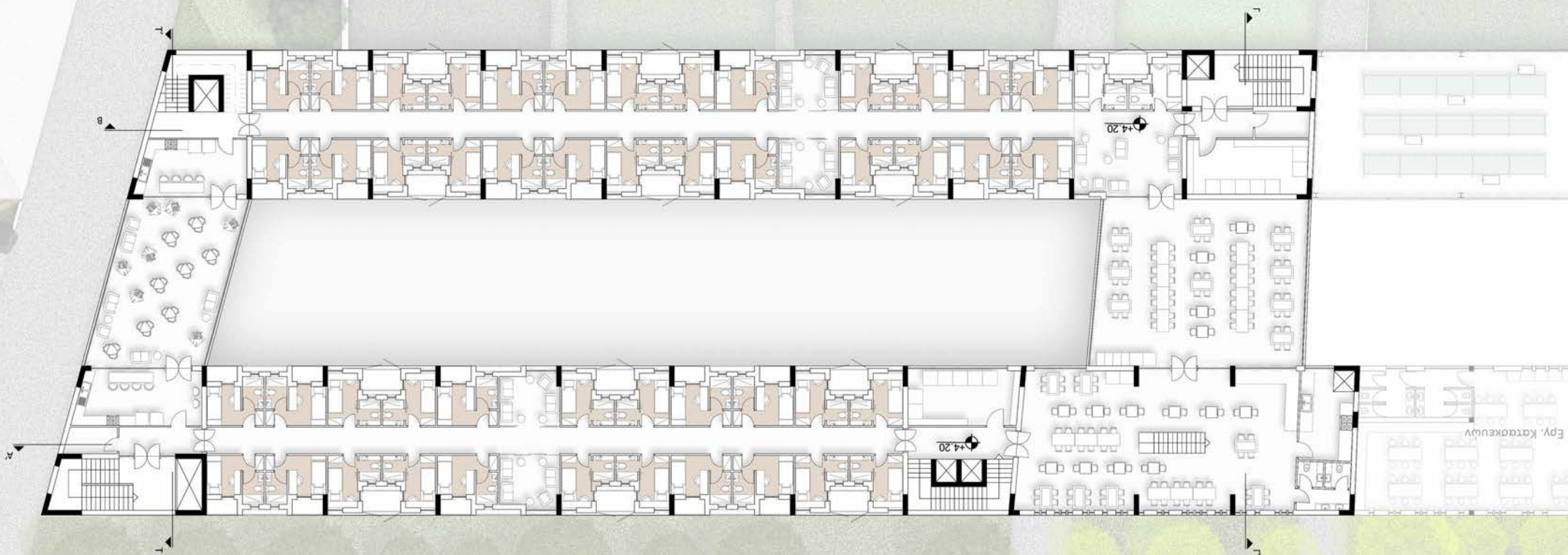
Κάτοψη Α' ορόφου

Κάτοψη Δ' ορόφου

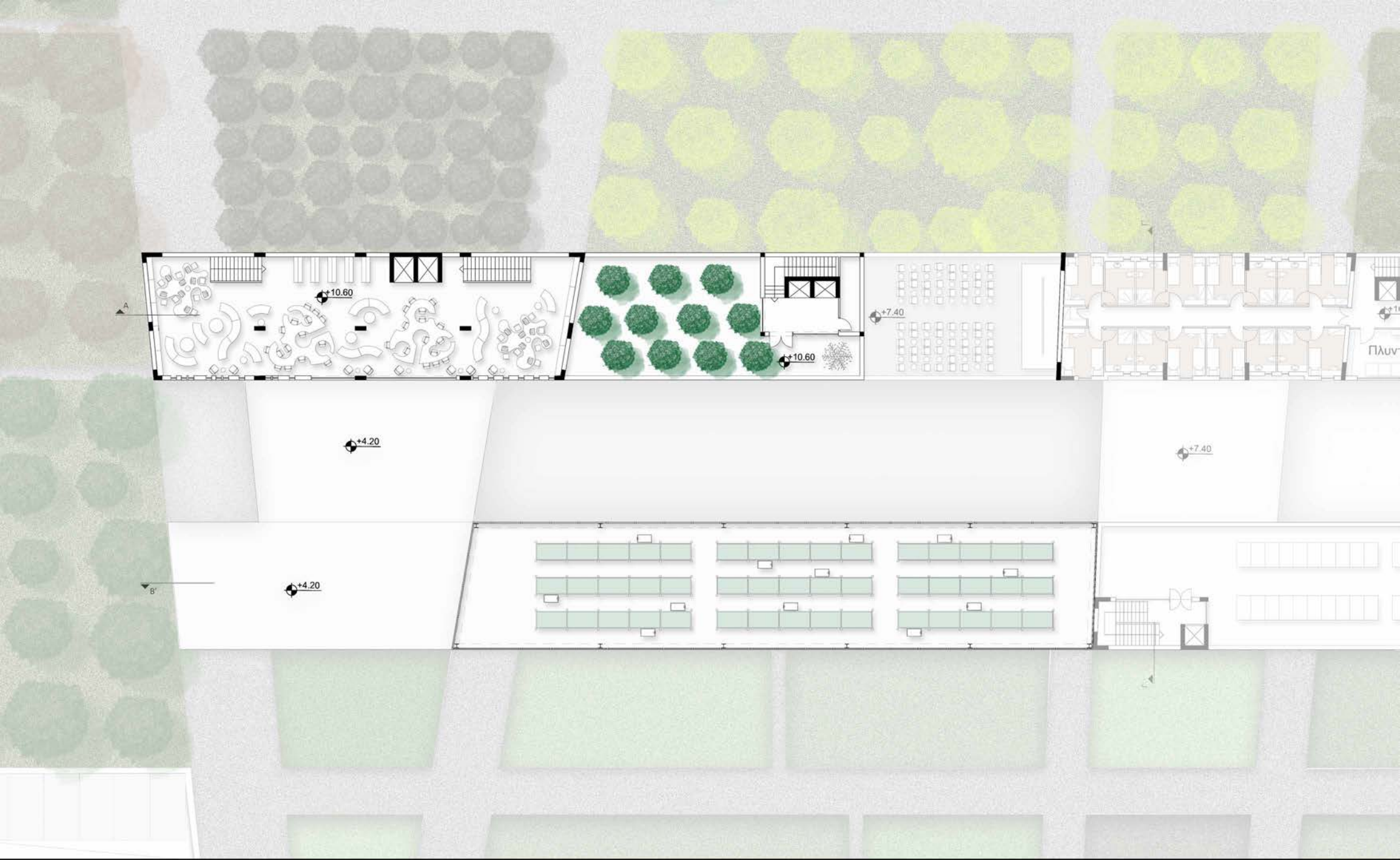
Κάτοψη Β' ορόφου

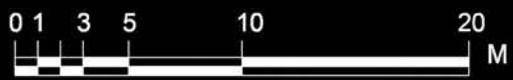

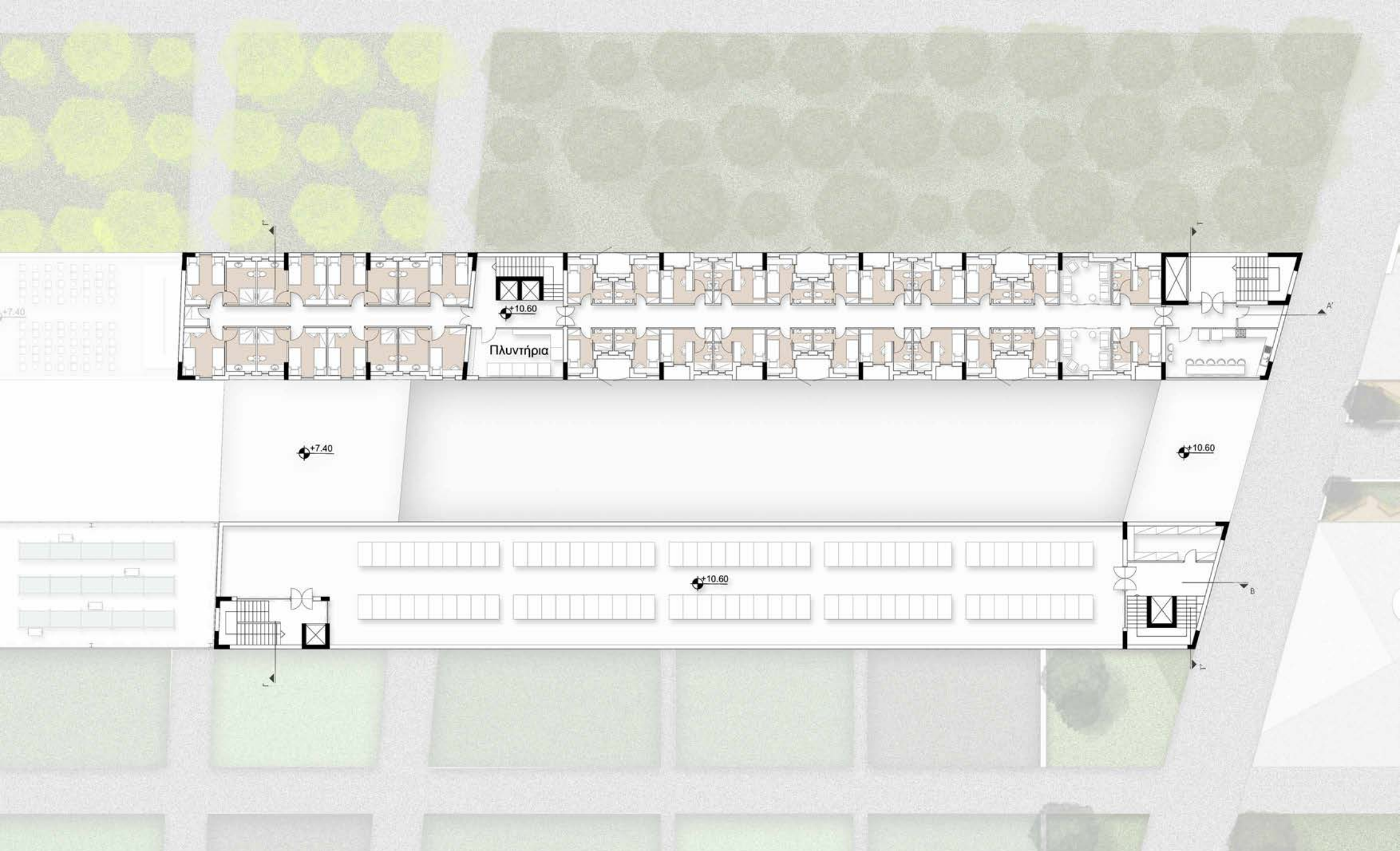
Κάτοψη Β' ορόφου

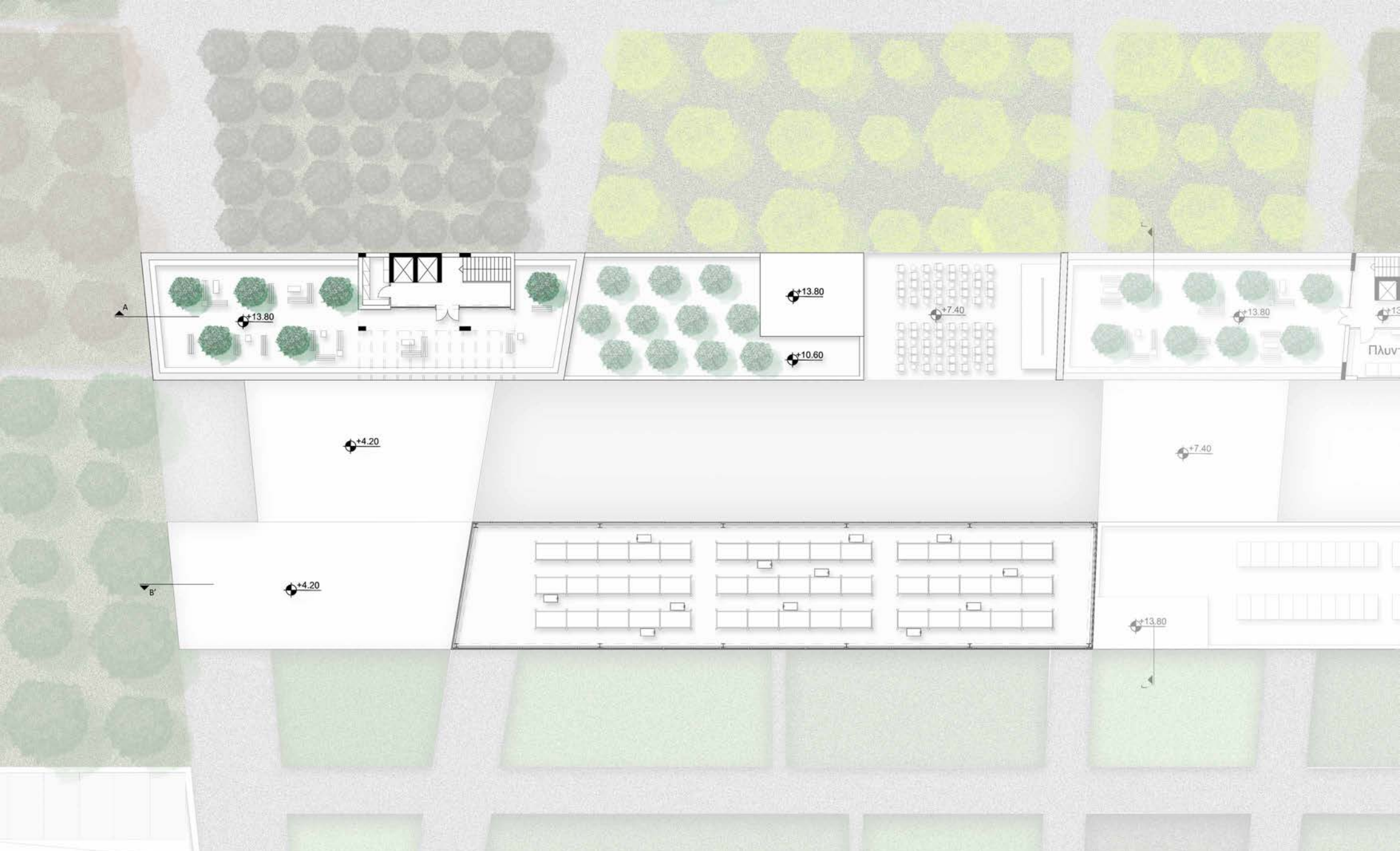
Κάτοψη Γ' ορόφου

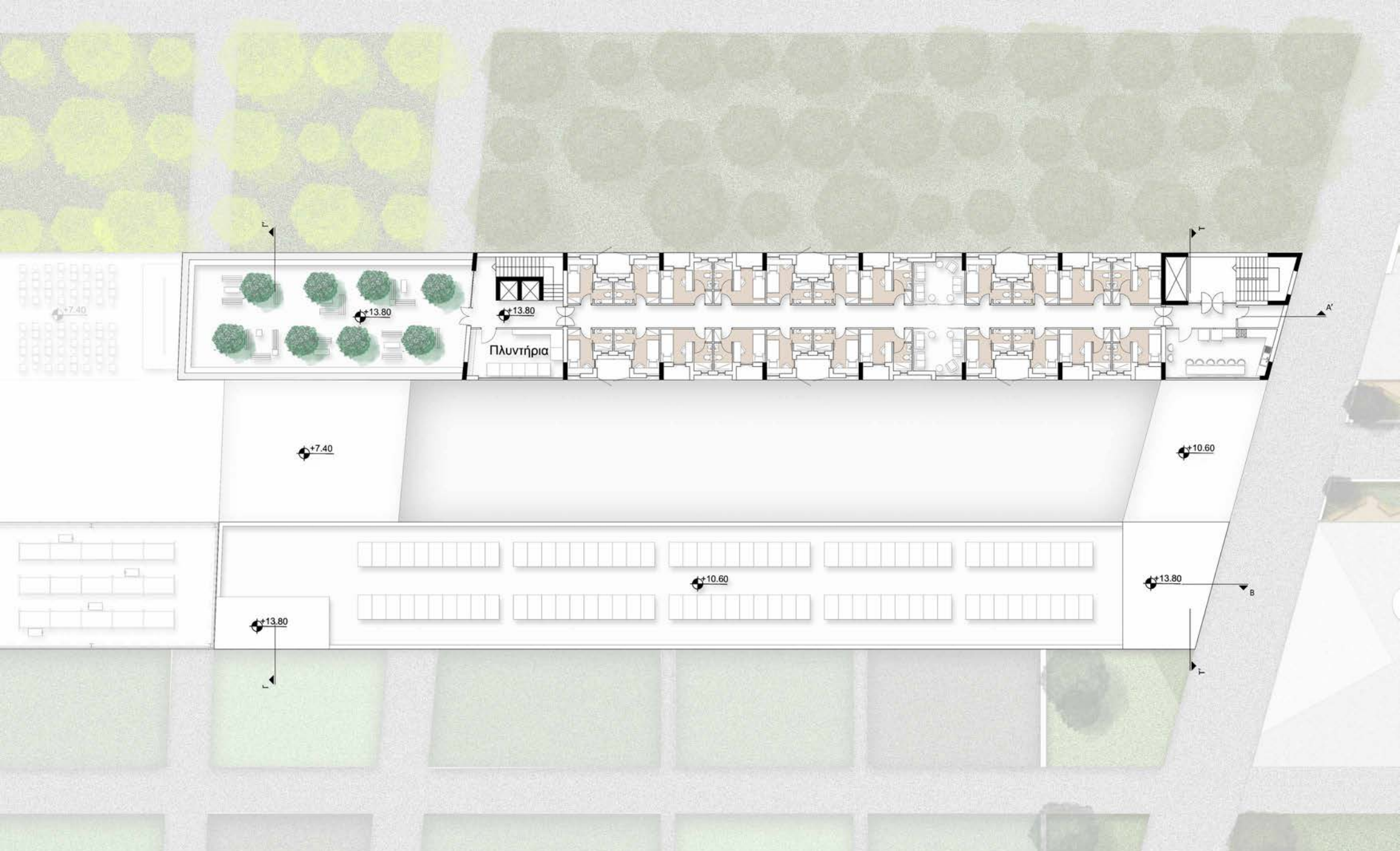
Κάτοψη Γ' ορόφου

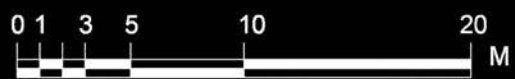

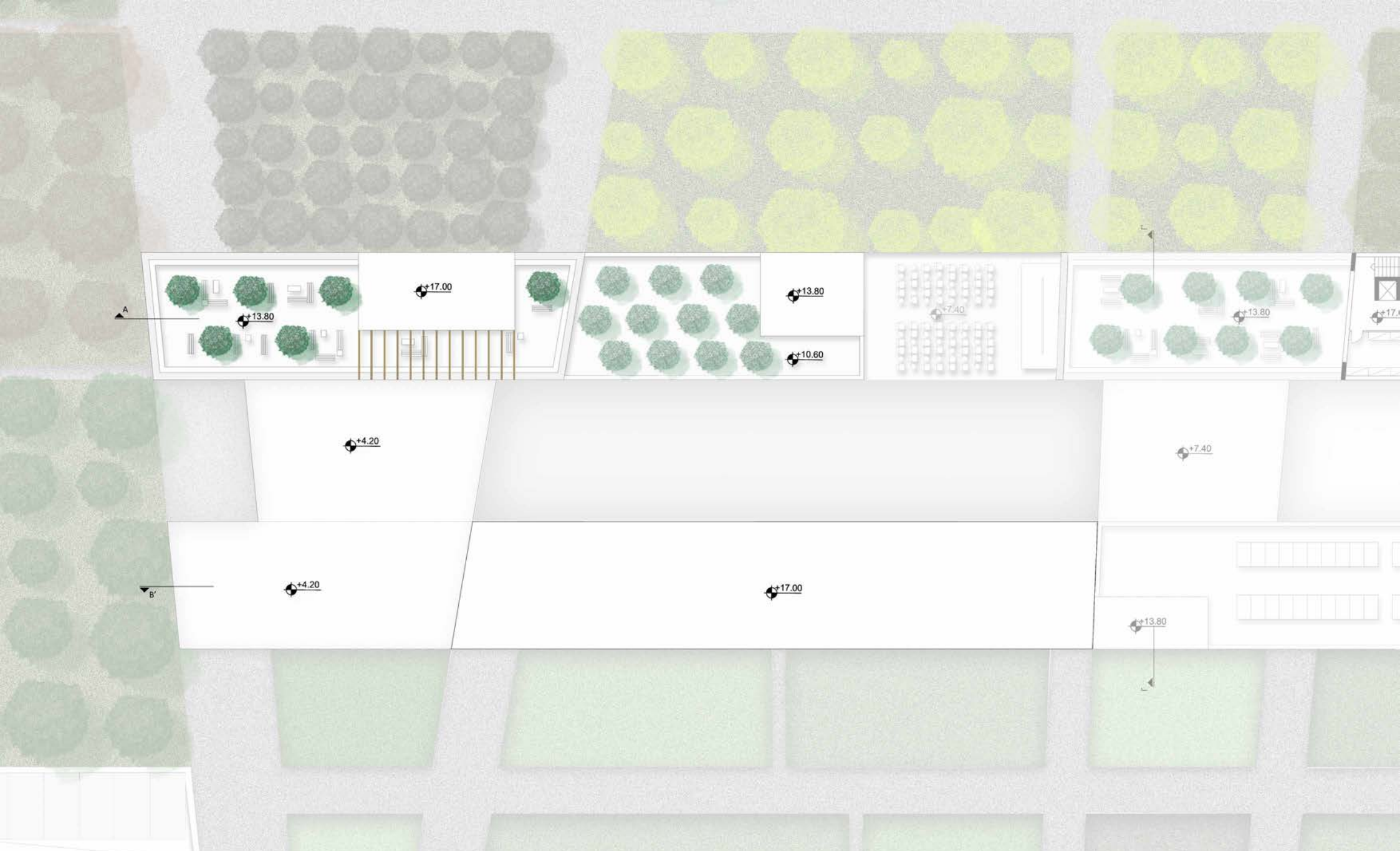
Κάτοψη Δ' ορόφου

Κάτοψη Δ' ορόφου

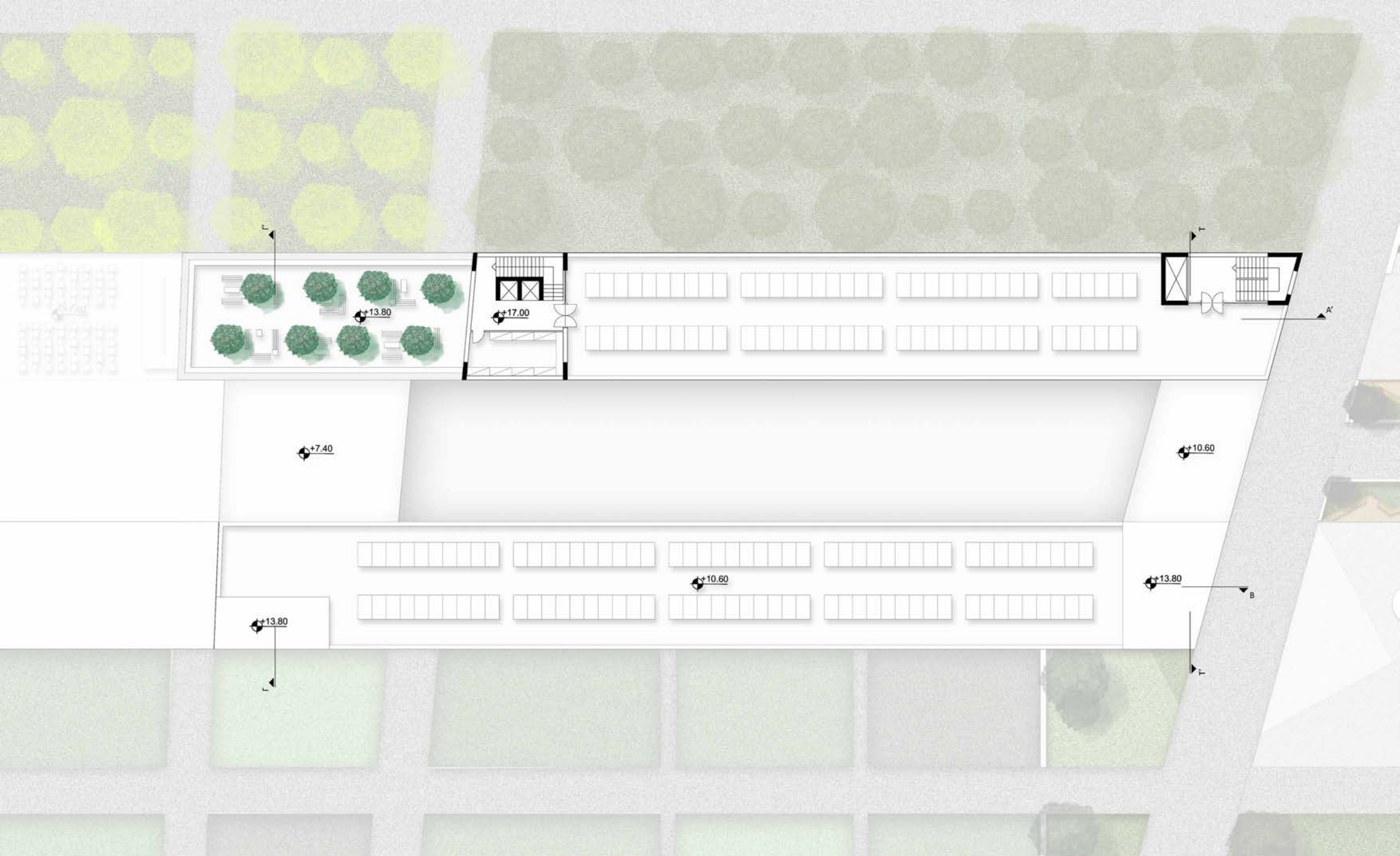

Κάτοψη Δώματος

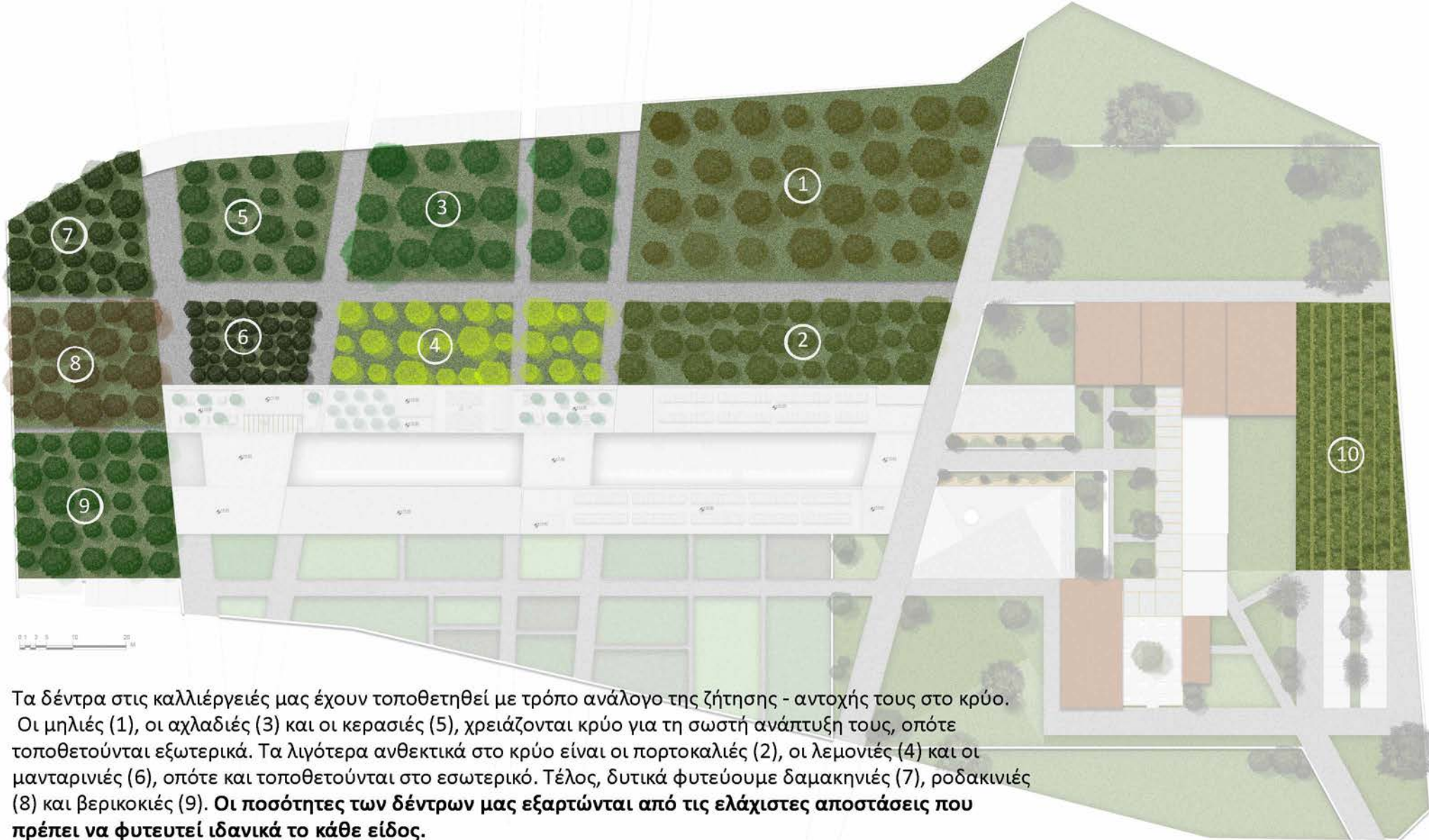

Κάτοψη Δώματος

Τα δέντρα στις καλλιέργειές μας έχουν τοποθετηθεί με τρόπο ανάλογο της ζήτησης - αντοχής τους στο κρύο.

Οι μηλιές (1), οι αχλαδιές (3) και οι κερασιές (5), χρειάζονται κρύο για τη σωστή ανάπτυξη τους, οπότε τοποθετούνται εξωτερικά. Τα λιγότερα ανθεκτικά στο κρύο είναι οι πορτοκαλιές (2), οι λεμονιές (4) και οι μανταρινιές (6), οπότε και τοποθετούνται στο εσωτερικό. Τέλος, δυτικά φυτεύουμε δαμακηνιές (7), ροδακινιές (8) και βερικοκιές (9). **Οι ποσότητες των δέντρων μας εξαρτώνται από τις ελάχιστες αποστάσεις που πρέπει να φυτευτεί ιδανικά το κάθε είδος.**

(1) Μηλιές: Ελάχιστη απόσταση φύτευσης 5 - 6μ -> 32 δέντρα (Μέγιστο ύψος: 8-10μ / Μέγιστη διάμετρος: 8μ.)

(2) Πορτοκαλιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 4μ. -> 33 δέντρα (Μεγ. ύψος: 8μ / Μεγ. διάμετρος: 5μ.)

(3) Αχλαδιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 5μ. -> 18 δέντρα (Μεγ. ύψος: 8-10μ / Μεγ. διάμετρος: 8μ.)

(4) Λεμονιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 6μ. -> 27 δέντρα (Μεγ. ύψος: 8μ / Μεγ. διάμετρος: 5μ.)

(5) Κερασιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 5-6μ. -> 18 δέντρα (Μεγ. ύψος: 8-10μ / Μεγ. διάμετρος: 5μ.)

(6) Μανταρινιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 4μ. -> 35 δέντρα (Μεγ. ύψος: 6μ / Μεγ. διάμετρος: 3μ.)

(7) Δαμακηνιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 5μ. -> 21 δέντρα (Μεγ. ύψος: 8-10μ / Μεγ. διάμετρος: 5-6μ.)

(8) Ροδακινιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 4-5μ. -> 20 δέντρα (Μεγ. ύψος: 7-8μ / Μεγ. διάμετρος: 6-7μ.)

(9) Βερικοκιές: Ελ. απόσταση φύτευσης 5-7μ. -> 25 δέντρα (Μεγ. ύψος: 8-12μ / Μεγ. διάμετρος: 6-8μ.)

(10) Αμπελώνας

Οι καλλιέργειες έχουν τοποθετηθεί από αυτή την πλευρά του κτιρίου (νότια) έτσι ώστε το ίδιο το κτίριο να λειτουργεί σαν «εμπόδιο» στον αερά που θα έρχεται από το Βορρά και θα προστατεύει τις καλλιέργειες καθώς δε θα είναι εκτεθειμένες με αυτόν στους ανέμους και στην παγωνιά.

Για εξοικονόμηση χώρου κάποια φυτά έχουν τοποθετηθεί στο ίδιο χωράφι. Επιλέχτηκαν να φυτευτούν παρέα φυτά τα οποία έχουν παρόμοιους τρόπους καλλιέργειας και φροντίδας. Επίσης, φυτά που συγγενεύουν μεταξύ τους καλλιεργήθηκαν σε γειτονικά χωράφια διότι και σε αυτή την περίπτωση έχουν παρόμοιες ανάγκες και τρόπους καλλιέργειας. (πχ οι μελιτζανιές (1) με τις ντοματιές (2) και τις πιπεριές (3)).

(1) Μελιτζανιές	(2) Ντοματιές	(3) Πιπεριές
(4) Πράσο και Σπανάκι	(5) Καρότο, σκόρδο και κρεμμύδι	
(6) Λάχανο	(7) Μαρούλι	(8) Άνηθος, Μαιντανός, Βασιλικός και Σέλινο
(9) Πατάτες	(10) Μπρόκολο	(11) Κουνουπίδι
(12) Φασολιές	(13) Μπάμιες	(14) Αγγουριές
(15) Κολοκυθιές	(16) Πεπονιές	(17) Καρπουζιές

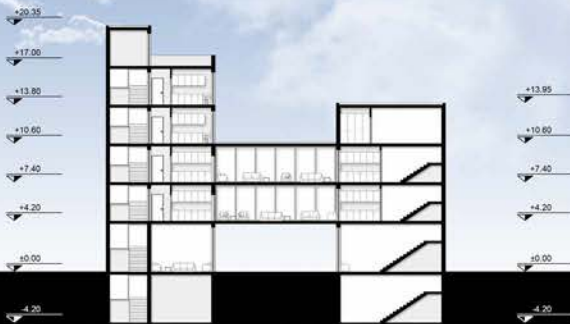
Βόρεια Οψη
Νότια Οψη

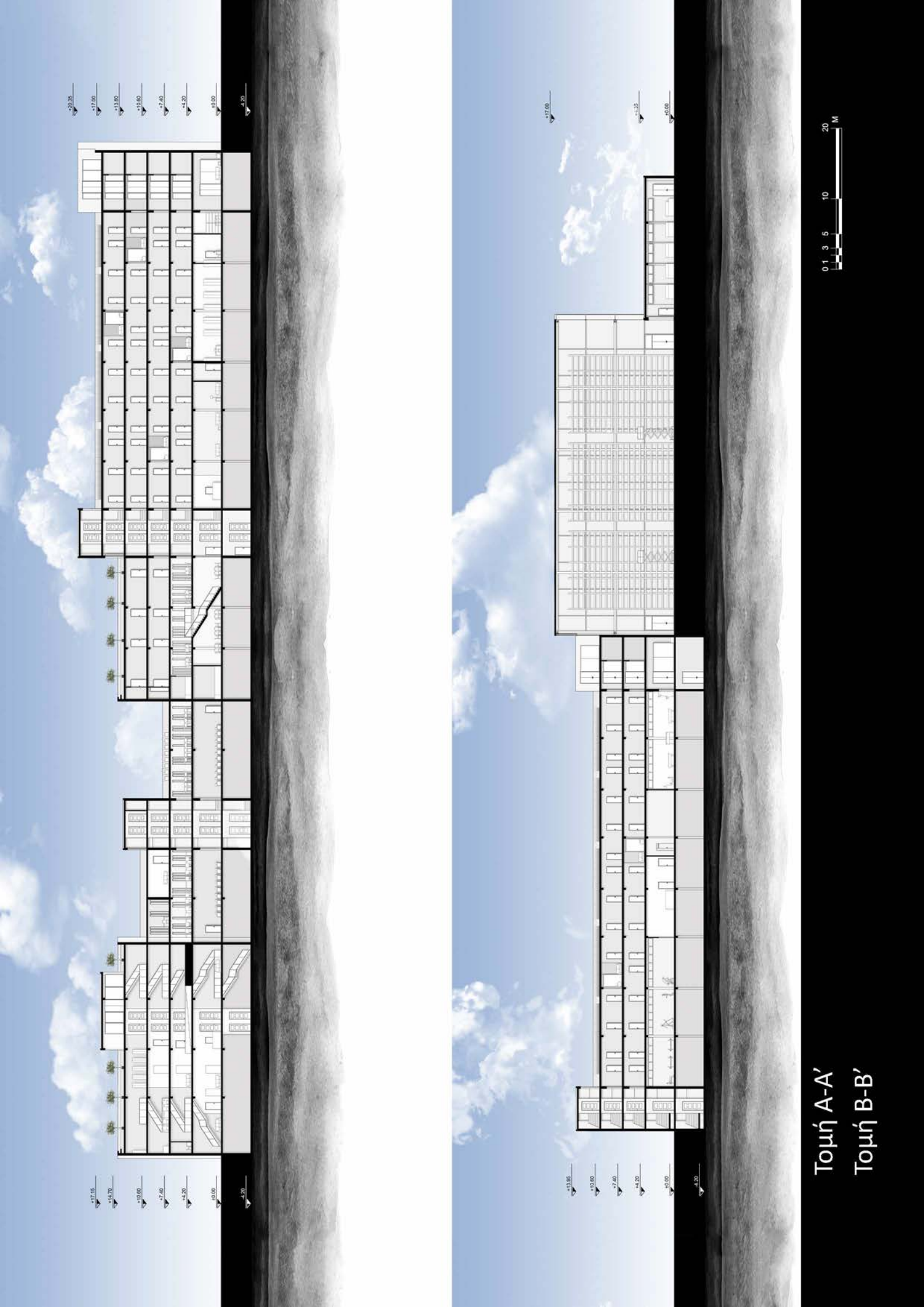
Βόρεια Όψη
Νότια Όψη

Ανατολική Όψη και Δυτική Όψη
Τομή T-T' και Τομή Γ -Γ'

+20.35
+17.60
+13.80
+10.60
+7.40
+4.20
+1.00
-2.00

+17.60
+13.80
+10.60

Τομή A-A'
Τομή B-B'

+17.15
+14.70
+13.60
+7.40
+4.20
+1.00
-2.00

+13.85
+10.60
+7.40
+4.20
+1.00
-2.30

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ «ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ»

1. Ισόγειο με καθαρό ύψος 6,00μ. Έχει φέρων περιμετρικό πέτρινο τοίχο και ξύλινη στέγη με κεραμίδια. Φιλοξενούσε τις εγκαταστάσεις καθαρισμού, υγροποίησης και εμφιάλωσης του διοξειδίου του άνθρακα.

2. Ισόγειο με καθαρό ύψος 6,00μ. Έχει φέρων περιμετρικό πέτρινο τοίχο και ξύλινη στέγη με κεραμίδια. Το χρησιμοποιούσαν για την αποθήκευση των φιαλών του διοξειδίου του άνθρακα.

3. Ίδιο με 1 και 2. Χρησιμοποιούνταν για την αποθήκευση πρώτων υλών.

4. Ίδιο με 3 και στην χρησιμότητα.

5. Κατασκευαστικά ίδιο με τα προηγούμενα. Αποτελούσε το σιδηρουργείο του εργοστασίου

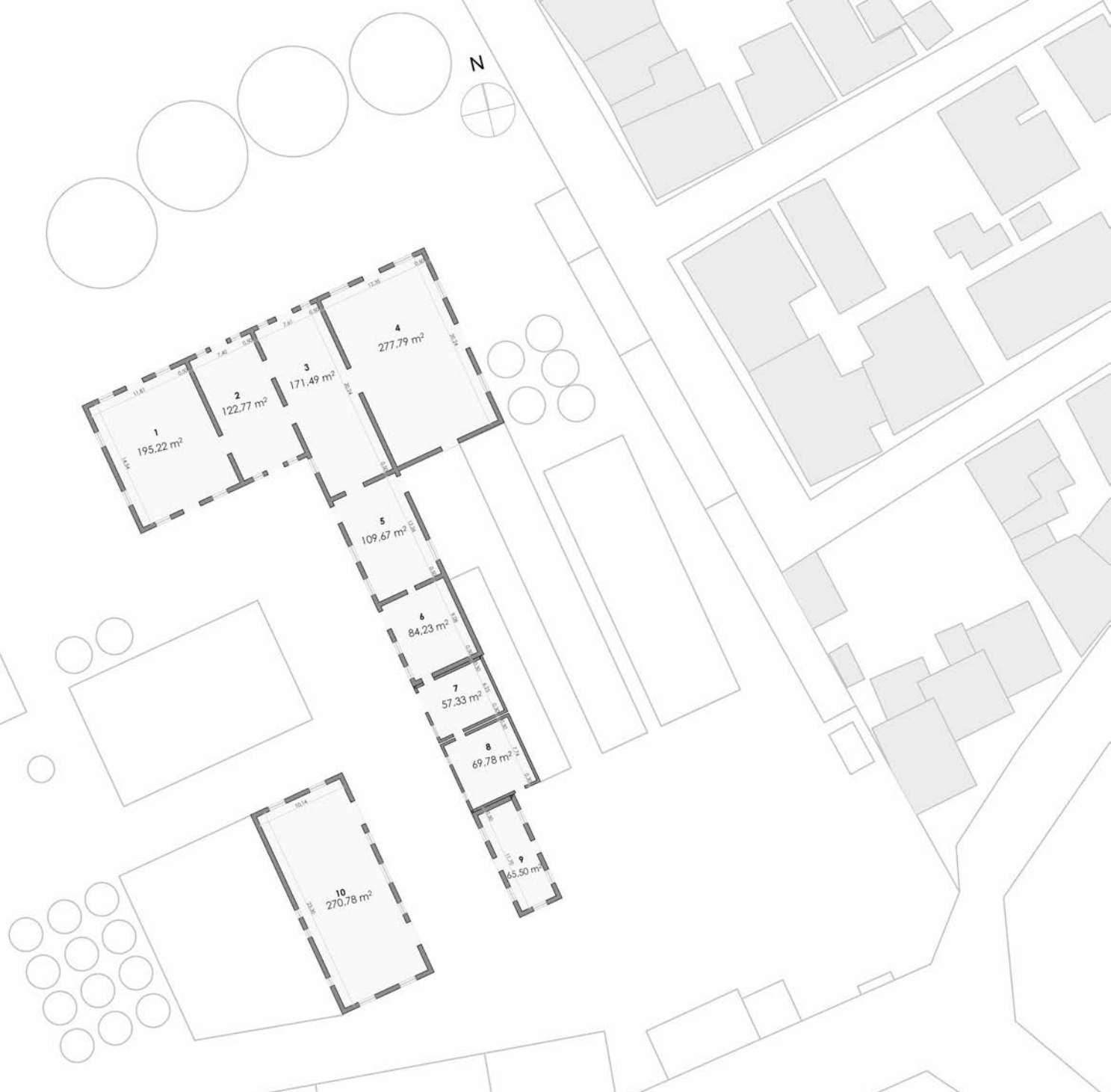
6. Κατασκευαστικά ίδιο με τα προηγούμενα. Αποτελούσε το μηχανουργείο και το σημείο ελέγχου των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.

7. Πολυώροφο κτίριο με συνολικό ύψος 22,15μ. και με φέρουσα κατασκευή οπλισμένου σκυροδέματος. Το κτίριο αποτελούσε την νέα πτέρυγα διυλιστηρίου.

8. Πολυώροφο κτίριο με συνολικό ύψος 15,85μ. και με φέρουσα κατασκευή οπλισμένου σκυροδέματος. Αποτελούσε τον πρώτο πύργο διυλιστηρίου.

9. Ισόγειο κτίριο υπερυψωμένο 0,50μ. από το έδαφος, με πέτρινους φέροντες περιμετρικούς τοίχους και ξύλινη κεραμοσκεπή. Καθαρό ύψος 4,50μ.

10. Αποτελούσε την κεντρική αποθήκη οινοπνεύματος. Κτίριο ισόγειο, με καθαρό εσωτερικό ύψος 6,00μ. Είναι υπερυψωμένο 0,50μ. από το έδαφος ενώ η κατασκευή του είναι από φέροντες περιμετρικούς πέτρινους τοίχους

Κτιριολογικό πρόγραμμα βιομηχανικού κτιρίου

Από τα κτίρια του βιομηχανικού κτιρίου που διατηρούμε, ενισχύουμε με σκυρόδεμα αυτά που έχουν φέροντα περιμετρικό πέτρινο τοίχο και τους τοποθετούμε νέες στέγες, ενώ στους δύο πρώην πύργους διυλιστηρίων, που έχουν φέρουσα κατασκευή οπλισμένου σκυροδέματος, τοποθετούμε νέο μεταλλικό σκελετό. Τα κτίρια αυτά, φιλοξενούν στο νέο κτιριολογικό τους πρόγραμμα μια μικρή μονάδα παραγωγής, όπου έχει ως πρώτη ύλη τα προϊόντα από τις καλλιέργειες και τα δέντρα που καλλιεργούνται στο οικόπεδο.

Η μονάδα αυτή μπορεί να παρέχει δουλειά τόσο στους ανθρώπους που κατοικούν στο συγκρότημα αλλά και σε ανθρώπους που κατοικούν στη γύρω περιοχή.

Στο κτίριο 1 το οποίο και φιλοξενούσε τις εγκαταστάσεις καθαρισμού, υγροποίησης και εμφιάλωσης του διοξειδίου του άνθρακα, η νέα χρήση που του δίνουμε είναι η αποθήκη των σπόρων καθώς και τους εξοπλισμούς που είναι απαραίτητος για την φροντίδα των καλλιεργειών.

Στο δεύτερο κτίριο, που το χρησιμοποιούσαν για την αποθήκευση των φιαλών του διοξειδίου του άνθρακα, βρίσκεται τώρα ο χώρος συντήρησης και αποθήκευσης των πρώτων υλών που παράγονται στα χωράφια πριν περάσουν στην επεξεργασία, ενώ, στον υπόλοιπο χώρο είναι τα αποδυτήρια που αλλάζουν οι εργαζόμενοι για να μπουν στον 3ο χώρο. Ο τρίτος χώρος, πρώην αποθήκη πρώτων υλών του εργοστασίου, είναι ο χώρος επεξεργασίας και συσκευασίας. Ενώ, ο τέταρτος χώρος είναι ο χώρος όπου αποθηκεύονται τα προϊόντα μετά την επεξεργασία τους καθώς και τα απαραίτητα ψυγεία συντήρησης.

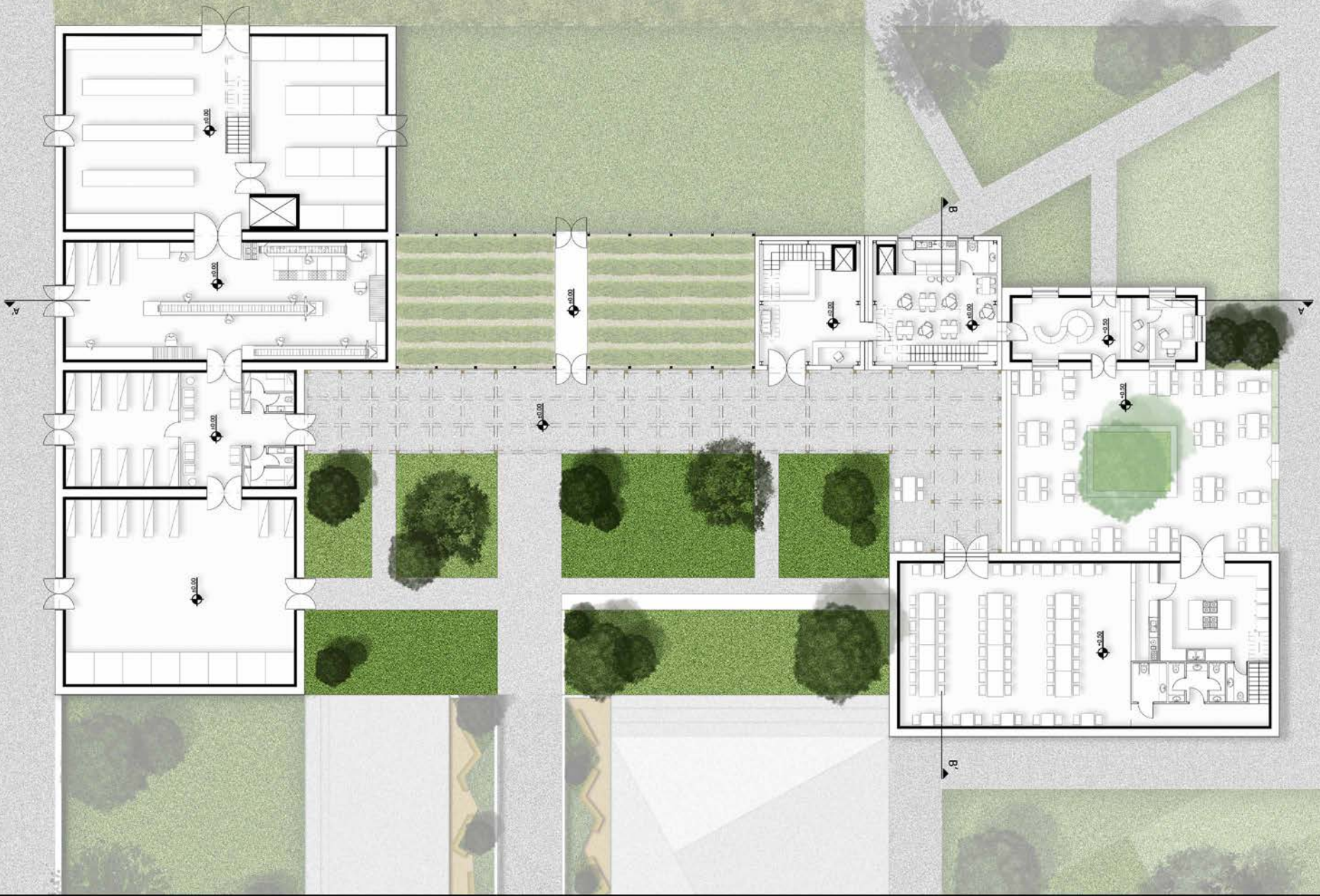
Στους χώρους 5 και 6 όπου ήταν πριν το σιδηρουργείο και το μηχανουργείο αντίστοιχα, τώρα τοποθετείται το θερμοκήπιο της μονάδας παραγωγής.

Ο δεύτερος πύργος διυλιστηρίου αξιοποιείται ώστε να γίνει ένας πολυώροφος χώρος εκθέσεων όπου θα παρουσιάζεται η βιομηχανική ιστορία του Βόλου καθώς και η ιστορία αυτού του βιομηχανικού κτιρίου (του εργοστασίου του οινοπνεύματος) στο πέρασμα των χρόνων. Στον τελευταίο όροφο θα υπάρχει ένα παρατηρητήριο.

Ο πρώτος πύργος διυλιστηρίου θα δώσει τη θέση του σε ένα μικρό καφέ, στα γραφεία και στη διοίκηση καθώς και στο αρχείο.

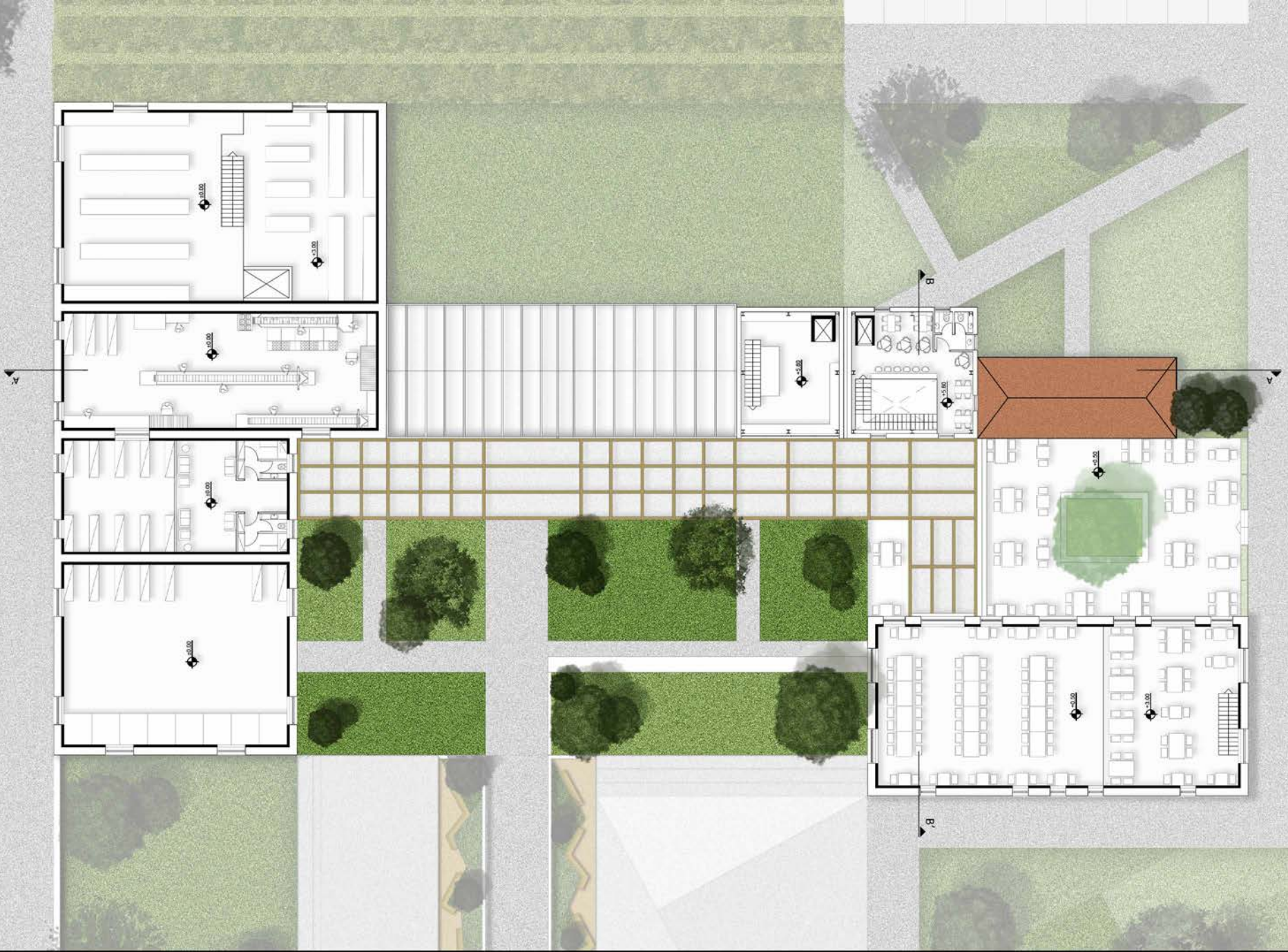
Στο κτίριο 9 όπου και βρίσκονταν τα γραφεία του εργοστασίου, τώρα τοποθετείται η υποδοχή και ο χώρος πληροφοριών όπου θα περιγράφεται η λειτουργία του συγκροτήματος και του όλου εγχειρήματος.

Τέλος στο κτίριο 10 φιλοξενείται τώρα το εστιατόριο, το οποίο θα απευθύνεται τόσο στους εργαζομένους όσο και στους επισκέπτες.

Κάτοψη Ισογείου

Κάτοψη Α' ορόφου

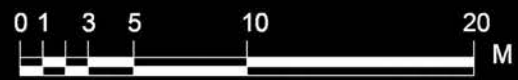

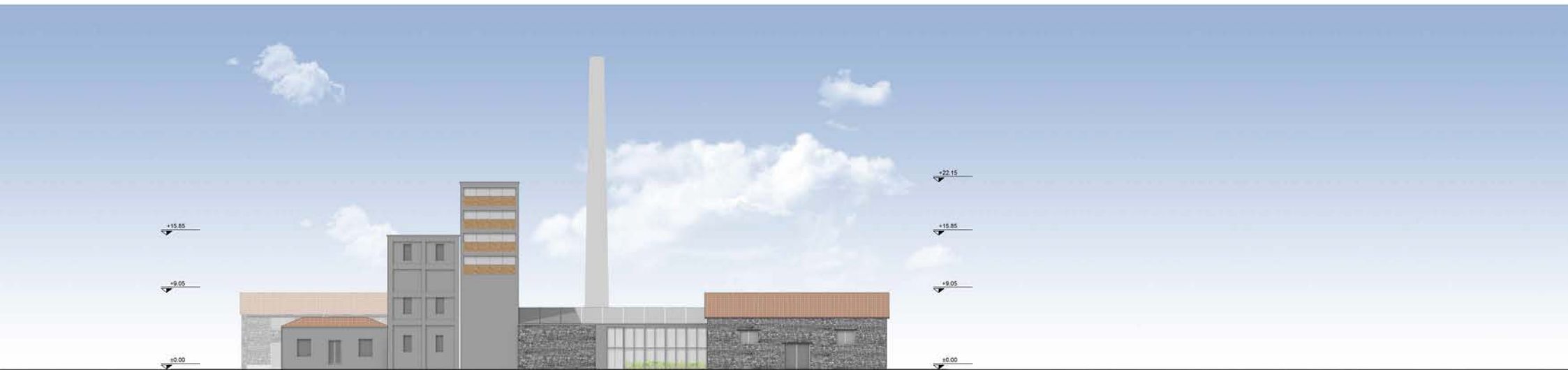
Κάτοψη Β' ορόφου

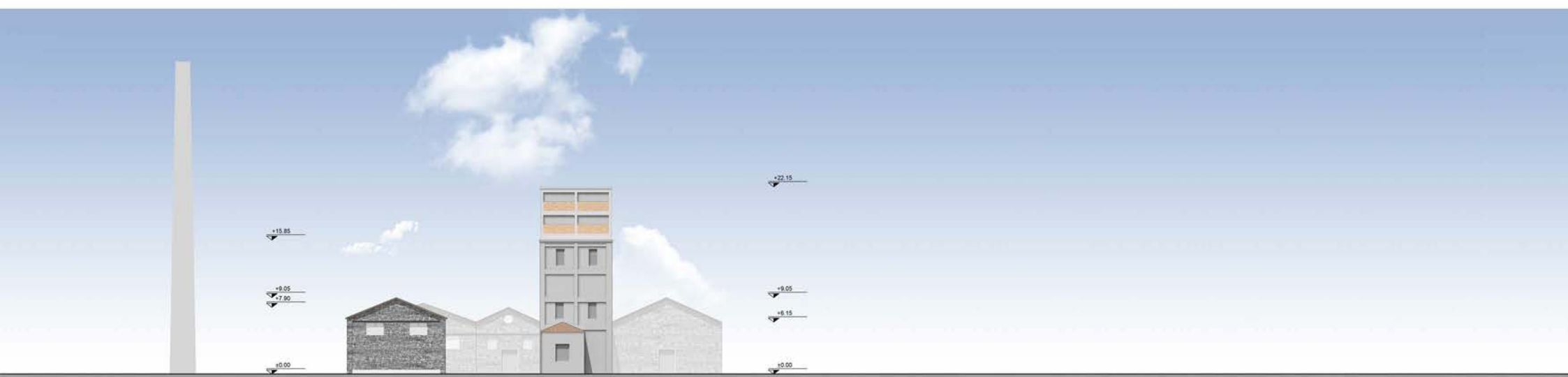
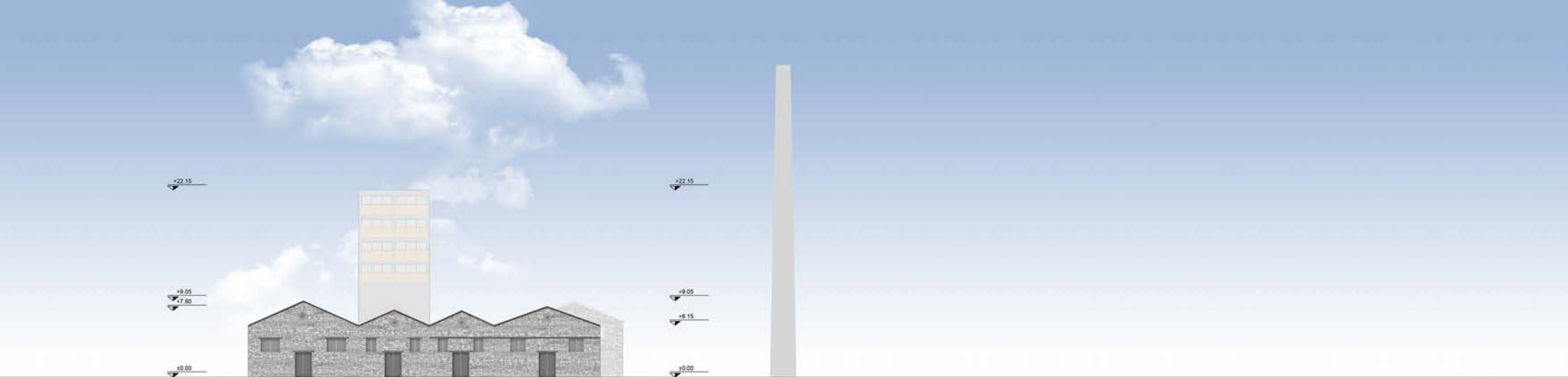
Κάτοψεις Γ' Δ' Ε' ΣΤ' ορόφου και Δώματος

Δυτική Όψη
Ανατολική Όψη

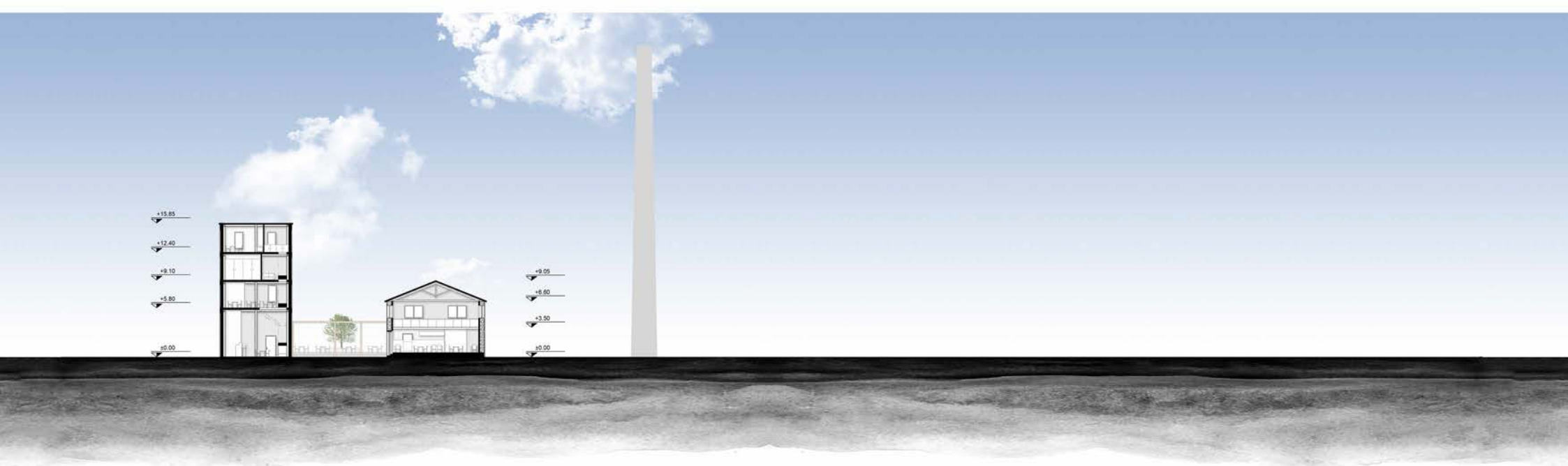

Βόρεια Όψη
Νότια Όψη

Τομή A-A'
Τομή B-B'

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ - ΜΑΚΕΤΑ

Δημητρόπουλος, Γ. (2022), 'Work from Greece: Τι σημαίνει να είσαι ψηφιακός νομάς στην Ελλάδα', euronews., 26 Νοεμβρίου, Διαθέσιμο στο: <https://gr.euronews.com/2022/11/26/work-from-greece-ti-simainei-na-eisai-psifiakos-nomas-stin-ellada> [Μάιος, 2023]

Δημόγλου, Α. (2005) Η βιομηχανία στο νομό Μαγνησίας: Από τον 19ο στον 21ο αιώνα. Αθήνα: Εκδόσεις Κέρκυρα

Κολιού, Ν. (Επιμ.) (1993) Η βιομηχανία του Βόλου: Σύντομες αναφορές στο χτες και στο σήμερα. Βόλος: ΓΡΑΦΗ Α.Ε.

Μπαμπινιώτης, Γ. (2002)) ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. 2η έκδ. Αθήνα: 2002

Μουρατίδης, Γ. (2019), 'Digital nomadism: Ένας διαφορετικός τρόπος ζωής και εργασίας', επιχειρώ, 11 Σεπτεμβρίου, Διαθέσιμο στο: <https://www.epixeiro.gr/article/137972>[Μάιος, 2023]

Μπούρας, Χ., Φιλιππίδης, Δ. Και Κομίνη-Διαλέτη, Δ. (2013) ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ. Αθήνα: ΜΕΛΙΣΣΑ

Τσελέντης, Αντ. (2012), 'Λύση για την Οιοσπνευματική αναζητούν οι αρμόδιοι του δήμου Βόλου', Ταχυδρόμος, 20 Μαΐου. Διαθέσιμο στο: <https://www.taxydromos.gr/magnesia/volos-/292224/lysi-gia-tin-oiopneumatiki-anazitoyn-oi-armodioi-toy-dimoy-voloy/> [Μάιος 2023]

Ψυλλίδης, Α. (2006) 'ΤΟ ΔΙΠΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΟ – ΙΔΙΩΤΙΚΟ: ΟΙ ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ', Greek architects.gr, 20 Ιουνίου. Διαθέσιμο στο: <https://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CF%84%CE%BF-%CE%B4%CE%B9%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%BF-%E2%80%93%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%BB%CE%B1%CF%83%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-id123> [Μάιος 2023]

Amico, L. (2021) 'The Realities of Remote Work. Work-life boundaries are blurring and managers worry about productivity. What can be done?', Harvard Business Review, 29 October. Available at: <https://hbr.org/2021/10/the-realities-of-remote-work> [May, 2023]

Dias da Silva A., Georganakos D. and Weißler M. (2023) 'How people want to work – preferences for remote work after the pandemic', European central bank | Eurosystem. Available at: https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/focus/2023/html/ecb.ebbox202301_04~1b73ef4872.en.html [May, 2023]

docuventa.gr (2020) 'Το εργοστάσιο Οιοσπνεύματος του Βόλου: Τότε και τώρα', 26 Μαΐου. Διαθέσιμο στο: <https://docuventa.gr/to-ergostasio-oiopneymatos-voloy-tote-tora/> [Μάιος 2023]

Oecd.org (2021). Teleworking in the COVID-19 Pandemic: Trends and Prospects. 21 September. Available at: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/teleworking-in-the-covid-19-pandemic-trends-and-prospects-72a416b6/> [May, 2023]

Xiaoqiang Kong, Amy Zhang, Xiao Xiao, Subasish Das,c and Yunlong Zhanga (2022) ' Work from home in the post-COVID world', Case Stud Transp Policy, 10(2), pp 1118–1131. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8985448/#> [May, 2023]